

[Anden næstformand]

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til finansministeren og boligministeren [om beskæftigelsen inden for bygge- og anlægsområdet].

Af Knud Damgaard (S) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 20/1 83).

Anden næstformand (Mette Madsen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministrene:

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg skal meddele, at det under nr. 6 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 534), der er stillet af Lykketoft (S) til ministeren for skatter og afgifter, efter ønske fra spørgeren udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 522

1) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre reglerne for ekspedition af telegrammer, således at et telegram i fremtiden bliver et hurtigt og effektivt kommunikationsmiddel, som de fleste mennesker forventer det?«

Skriftlig begrundelse

Som reglerne er i dag, er der ingen garanti for, at et telegram er et hurtigere kommunikationsmiddel end et brev. Hvis det sendes efter telegrafstationernes lukketid, bliver telegrammet ikke ekspederet før dagen efter. I nogle tilfælde bliver et telegram meddelt telefonisk og senere udsendt i sin fulde ordlyd dagen efter.

Denne ekspeditionsform er selvfølgelig utilfredsstillende, når man også tager i betragtning, at et telegram i en nødsituation måske er den eneste kommunikationsmulighed.

Tove Lindbo Larsen (S):

De fleste mennesker har den opfattelse, at et telegram er et hurtigt og effektivt kommunikationsmiddel. Det er måske lidt af en myte, når man ser på, hvordan dette kommunikationsmiddel fungerer.

Som reglerne er i dag, er der ingen garanti for, at et telegram er et hurtigere kommunikationsmiddel end et brev. Hvis det sendes efter telegrafstationernes lukketid, bliver telegrammet ikke ekspederet før dagen efter. I nogle tilfælde bliver et telegram meddelt telefonisk og senere udsendt i sin fulde ordlyd dagen efter.

Jeg mener, der kunne være grund til at se nærmere på de eksisterende regler og måske også på den måde, man orienterer om reglerne på, men det kan vi måske vende tilbage til i diskussionen. Derfor mit spørgsmål til ministeren.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Med tak for spørgsmålet vil jeg generelt svare, at jeg føler, den begrundelse, fru Tove Lindbo Larsen giver, ikke er korrekt. Der indleveres ikke telegrammer, uden at der gøres opmærksom på, hvis der er lukket på adressestationen, altså modtagerstationens kontor, ved fremkomst af telegrammet. Når der indleveres et telegram – og det sker jo tit – på et tidspunkt indtil en halv time før der vil være lukket på adressestationens ekspedition, får indlevereren af telegrammet uanset indleveringsformen under alle omstændigheder besked om, hvordan det forholder sig med udbringningen, og indlevereren får valget mellem en række muligheder: enten udtelefonering eller udtelexering eller udsendelse af melding, en udbringningsform, der går ud på, at en lokal vognmand udbringer besked til adressaten om, at der er ankommet et telegram, og at modtageren anmodes om at ringe til telegrafstationen for at få telegrammet læst op; når man ikke giver vognmanden besked om, hvad telegrammet indeholder, er det klart, fordi der skal være hemmelighed

[Ministeren for offentlige arbejder]

om indholdet af telegrammet. Denne mel-
dingsmetode benyttes i få tilfælde, nemlig
kun hvor modtageren ikke har telefon.

Endelig er der mulighed for udsendelse pr.
post som ekspresbrev på søn- og helligdage,
men denne metode bruges næsten kun til
lykønskningstelegrammer, hvor, om jeg så
må sige, blanketten er lige så vigtig eller må-
ske mere vigtig end selve indholdet af med-
delelsen. Telegrafien kan således ikke mindst
ved brug af udtelefonering eller melding be-
sørge meddelelse på et hvilket som helst tids-
punkt til et hvilket som helst sted, når bort-
ses fra enkelte afsides beliggende småøer, og
jeg må bestride, at telegrammet ikke skulle
være den absolut hurtigste udbringningsform
af en meddelelse, langt hurtigere end selv det
hurtigste brev.

Jeg kan tilføje, at det danske telegrafvæsen
i den henseende står allerøverst i standard i
forhold til hele verdens telegrafvæsen.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for be-
svarelsen, og det er klart, at jeg var opmærk-
som på meget af det, som ministeren sagde. I
øvrigt kan man jo også læse i telefonbøgerne
om den meddelelse, som post- og telegrafvæ-
senet har givet ad den vej.

Men jeg hæfter mig ikke særligt ved lyk-
ønskningstelegrammerne, for jeg mener nok,
det er væsentligt, men det vigtigste er dog de
telegrammer, der giver en kommunikation
om en hastemeddelelse, og dér er det, jeg
føler mig usikker over for, om man nu også
kan regne med, at det virkelig er en haste-
meddelelse, der kommer frem, og det er den
sikkerhed, jeg efterlyser i det.

Hvad angår ministerens oplysning om, at
man får besked, hvis det ikke kan sendes ud,
hvis telegrafstationen lukker, vil jeg bede mi-
nisteren overveje, om det ikke var rigtigt at
skrive mere om det i telefonbøgerne, at det
fungerer på den måde. Men min usikkerhed
går altså på, om man nu også kan være 100
pct. sikker på, at det er den hurtigste måde at
kommunikere på, hvis man ikke har adgang
til en telefon.

**Ministeren for offentlige arbejder (Arne Mel-
chior):**

Det er ikke utænkeligt, at omtalen i tele-
fonbøgerne kan gøres mere udførlig eller me-

re klar, og det skal jeg straks få undersøgt. I
øvrigt vil jeg sige både til spørgeren og til
alle andre, at hvis der foreligger ideer til for-
bedringer, er P&T og jeg selv naturligvis me-
re end lydhøre.

Jeg må altså fastholde, at der er garanti
for, hvad spørgeren både i den skriftlige be-
grundelse og nu i replikken ligesom betvivler
lidt, at det er den hurtigst tænkelige mulig-
hed, eftersom der ikke er noget hurtigere end
telefonen, og dér, hvor der ingen telefon er,
benyttes altså en lokal vognmand til omgæn-
de udkørsel. Man kan ikke gøre det hurtige-
re, jeg har i alt fald ikke en idé til det, men
jeg er meget taknemlig for, hvis nogen har en
helikopteridé eller noget andet, men selv det
vil jo tage længere tid, end telefonen tager,
og det er netop med henblik på nødsituatio-
ner, disse metoder bruges.

Det afgørende er – og vi har ingen klager,
der siger det modsatte – at afsenderen af te-
legrammet omgående og i ethvert tilfælde får
besked om muligheden for udbringning og
selv får valget med hensyn til, hvilke af de
tilstedeværende muligheder man ønsker be-
nyttet. Jeg tror, det er meget betryggende for
afsendere af telegrammer, også og ikke
mindst i nødsituationer.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg takker ministeren for, at han vil kigge
nærmere på de skriftlige orienteringer, der er
til brugerne af telegrafien. Jeg mener, det er
rigtigt, at de er så omfattende som muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 532

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Albertsen (S):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage
for at standse det stigende antal tilfælde af
vold imod togpassagerer og det stigende an-
tal tilfælde af uro, der foregår i regionalto-
gene, som ministerens egen statistik viser er
sket fra 1980-81 til 1981-82?«

Skriftlig begrundelse

I folketingets spørgetid onsdag den 19.
januar 1983 opfordrede jeg ministeren til i
samarbejde med DSBs ledelse at udvise initi-

[Albertsen]

ativer for at standse de stigende ulemper, som nydelsen af øl og spiritus i togene medfører for uskyldige passagerer.

Ministeren svarede mig, at der var tale om en nedgang, hvad vold og uro angår, i togene. Den statistik, som ministeren afleverede til mig efter spørgetiden, viser den stik modsatte udvikling.

Antallet af voldssager er fordoblet i perioden fra 1980-81 til 1981-82, fra 5 til 10 tilfælde. Antallet af urotilfælde er i samme periode steget fra 76 til 83 – altså en klar vækst.

Når det drejer sig om tilfælde af vold mod personalet, er der tale om et fald, hvilket er glædeligt, men mit spørgsmål havde alene relation til ulemperne for passagererne, hvorfor ministerens besvarelse og udtalelse er urigtig og unøjagtig.

Albertsen (S):

Jeg spurgte afvigte onsdag, om ministeren for offentlige arbejder vil være opmærksom på de stigende ulemper og den uro, der var tale om over for passagerer og i særlig grad i sene aftentog – og måske i udpræget grad, når der var tale om weekendtrafikken. Ministeren svarede mig, at det kunne jeg tage nogenlunde roligt, fordi der ikke var tale om stigende ulemper. Han var i besiddelse af en statistik, som oplyste, at der var tale om et fald. Ministeren var så venlig efter mødet at aflevere et eksemplar af denne statistik.

Så vidt jeg har kunnet læse den, kan man ikke drage den konklusion, som ministeren har draget, nemlig at der er tale om et fald, idet det, der var udgangspunkt for mine bemærkninger, jo i første række var, hvad der skete over for passagererne, og her er der tale om fra 1980-81 til 1981-82 en fordobling af antallet af voldssager over for passagererne, fra 5 til 10 sager. Når det drejer sig om uro, er der i de samme perioder tale om en vækst fra 76 til 83.

Jeg mener derfor, at ministeren har draget en forkert konklusion på nogle anderledes præmisser, og jeg vil gerne bede om ministerens yderligere kommentarer i forhold til hans besvarelse afvigte onsdag.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

For at der ikke i 2. akt af denne føljeton skal kunne være nogen som helst misforståel-

se, vil jeg gerne starte med utvetydigt at sige, at DSB og ministeriet tager dette problem meget alvorligt. Det var derfor, jeg i sidste uges spørgetid redegjorde for, at vi har sat ind med øget bemanning i de særligt udsatte tog, at vi har forøget runderingen i togene med eksisterende personalestyrke, at vi har indskærpet over for togpersonalet tilkaldelse af politi i situationer, hvor det er nødvendigt for oprettelse af ro og orden.

Det er derimod ikke rigtigt, at jeg har sagt, som hr. Albertsen nu mente at erindre, at der var fald i statistikken. Jeg sidder med svaret fra sidste uge og har efterlæst det, mens hr. Albertsen talte, og jeg sagde, at der var ikke tale om nogen stigning. Det mener jeg at den statistik, som jeg på egen foranledning overrakte hr. Albertsen, og som er helt åben for enhver, viser at man godt kan sige.

Det er særlig regionaltogene, hr. Albertsen i sit spørgsmål interesserer sig for, og der er altså på 1 år i perioden november-oktober, henholdsvis 1980-81 og 1981-82, sket en stigning fra 2 til 4. Det vil altså sige, at der har været vold mod passagerer ikke én gang hvert halve år, men én gang hvert kvartal. Tager vi det samlede tal, også intercitytogene og lyntogene med, er stigningen fra 5 årlige tilfælde til 10. Dette skal ses i lyset af knap 30 millioner foretagne rejser. Jeg mener, at man kan sige, det er status quo rent statistisk, men som jeg også sagde, kan jeg godt se, det er en fordobling fra 5 til 10. Jeg mener dog ikke, det er en udvikling, som giver anledning til andet end at følge sagen med den største alvor, som vi altså også gør, og være opmærksom på, hvis der skulle være tale om en tendens.

Det, vi overvejer, hvis det skulle blive nødvendigt – kan jeg oplyse med det samme – er eventuelt at forbyde nydelse af alkohol, som er medbragt, i togene. Men det er jo ikke noget, man uden videre skrider til, idet det vil kræve en mængde kontrol, bortset fra at det er en ny restriktion, der indføres. Det er jo ikke noget, man er glad for at gøre. Jeg føler heller ikke, at stigningen fra 76 til 83 tilfælde af uro, hvorved der jo forstås meget, ved 30 millioner foretagne rejser endnu giver anledning til, at man skærper forholdsreglerne.

Albertsen (S):

[Albertsen]

Nu har jeg ikke ministerens besvarelse skriftligt her foran mig, men jeg må da sige, at den efterlod det indtryk på tilhørere og også på mig selv, at ministeren argumenterede med, at der var tale om et fald. Der fortalte statistikken os altså noget andet.

Nu forstår jeg, at vi er enige om, at der er sket en vækst eller rettere sagt en fordobling fra det ene år til det andet og en klar vækst, hvor det drejer sig om antallet af urotilfælde, og det er dette, der må give anledning til overvejelser. De overvejelser, ministeren antyder han er inde på med henblik på forbud mod at medbringe spiritus i togene, skal jeg gerne give min fulde velsignelse til. Jeg bemærker også, hvad ministeren nævnte sidste gang, at han tog denne sag meget alvorligt, og jeg forstår, den alvor stadig væk er til stede. Jeg tror, selv om det i procent i forhold til antallet af passagerer er beskedne tal, at der alligevel er tale om noget, som breder sig, og dertil kommer yderligere, at de tal, som her er opnoteret, er de konkrete, konstaterede tilfælde. Jeg tror, ministeren vil være enig med mig i, at der sikkert er forekommet andre eksempler af tilsvarende art, uden at det er registreret nogetsteds.

Jeg tager ministerens besvarelse som udtryk for, at der er tale om et stigende problem, som nødvendiggør særlige initiativer, og jeg skal give min fulde anbefaling af, at sådanne initiativer bliver realiseret.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal spørge ministeren, om han er enig i, at når vore unge laver vold og uro i tog og alle mulige andre offentlige steder i vort samfund, kan det godt tænkes at være foranlediget af, at vore unge føler, at de bliver mishandlet af samfundet, og at det altså er et spørgsmål om at få samfundet ændret, når vi skal tage fat på sådanne problemer, fremfor i højere grad at lave samfundet om til en politistat. Videre skal jeg spørge ministeren, om ministeren er enig i, at hvis man skal lave samfundet om, vil det sige, at man skal føre en anden slags politik end den, der er ført op igennem årene af socialdemokratiet, og at løsningen af de problemer, som hr. Albertsen rejser, altså først og fremmest drejer sig om at få ført en anden end socialdemokratisk politik.

Inge Krogh (KrF):

Ministeren talte om at overveje at forbyde drikning af alkohol, der var medbragt, i togene. Jeg vil gerne spørge, om man ikke vil tage skridt til helt at forbyde drikning af alkohol i togene. Det er forbudt i busser og, så vidt jeg ved, også på langture. Det er forbundet med besværligheder, som ministeren har sagt, men kunne ministeren tænke sig at foretage et rundspørge i intercitytogene, f.eks. kontrollere det nogle gange og spørge, hvad folk mener om det spørgsmål?

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg må altså sige til hr. Albertsen, at jeg ikke kan gøre for, hvad indtryk han får, men det fremgår af såvel Folketingstidende 1982-83 sp. 4351 som 4352, at jeg under spørgetiden i sidste uge sagde, at der ikke har været tale om stigning. Jeg mener, selv om hr. Albertsen nu taler om fordobling, at dette, at der i intercitytogene er sket en stigning fra 2 til 4 tilfælde, berettiger til at sige, at der ikke er tale om nogen stigning.

Hvorvidt der er mange andre tilfælde end dem, der klages over, og dem, der indberettes af personalet, som har fået indskærpet en forpligtelse til at indberette, kan jeg ikke vide. Jeg tror, man skal være meget forsigtig med at sprede skræk for dette at benytte DSB. Gud ske lov viser figura, at Danmark vel nok også her ligger i spidsen; trods foruroligere tendenser tror jeg ikke, der er tale om, at nogen skal være bange for at tage noget som helst tog.

Hr. Askjær Jørgensen kan jeg faktisk ikke svare, om der er tale om mishandling af de unge. Det har i hvert fald ikke noget med spørgsmålet at gøre. DSB mishandler ikke nogen, vi giver gerne den bedste mulige service og behandling, men jeg er enig med hr. Askjær Jørgensen i – og det kan også tangere noget af det, hr. Albertsen har sagt, og være et svar til fru Inge Krogh – at vi nok skal passe på, hvilke eventuelle indskrænkninger i den personlige frihed vi foretager. Helt at forbyde nydelse af spiritus i tog – ja, det er muligt, at det kan blive nødvendigt, men jeg føler ikke, de nuværende tal gør det nødvendigt eller påkrævet. Lad os dog bare være mennesker. Vi kunne også her i tinget foretage visse ting for at sikre os, at der ikke kun-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ne blive uro fra tilhørrækkerne, som der bliver flere gange hver sæson, men skiftende præsidier har været enige om, at dette ikke er ønskværdigt. Så længe altså antallet af urotilfælde eller det, der er værre, holder sig på et helt minimalt plan, mener jeg, man skal være tilbageholdende med at indføre en mængde kontrol og i virkeligheden kreere en hel masse nye lovovertrædere, for hvordan skal man dog kontrollere folks inderlommer og lommelærker og den slags ting? Jeg tror, det er en farlig vej, men hvis figura viser, at det bliver nødvendigt, skal jeg vende tilbage til sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 528

3) Til *energiministeren* af:

Maisted (FP):

»Finder ministeren, det er hensigtsmæssigt, at et flertal af bestyrelsen i D.O.N.G. A/S lader skatteyderne betale for udarbejdelsen af et lovforslag, der modarbejder eneaktionæren repræsenterende skatteyderne, og agter ministeren at udskifte bestyrelsen i D.O.N.G. A/S?«

Skriftlig begrundelse

Det må vist siges at være noget aldeles enestående, at bestyrelsen for D.O.N.G. A/S hyrer en juridisk professor til at udarbejde et selvstændigt lovforslag, der er i skarp modstrid med et forslag fremsat af eneaktionæren i virksomheden – altså i dette tilfælde energiministeren.

Maisted (FP):

Som begrundelse for spørgsmålet vil jeg gerne anføre, at jeg har den opfattelse, at alle borgere i det danske samfund selvfølgelig har ret til at udtale sig om offentlige anliggender, hvad enten det er offentligt ansatte eller privat ansatte, men her drejer det sig om bestyrelsen for et statselskab, hvor formanden for skatteydernes regning lader udarbejde et forslag, der går stik imod eneaktionærens, altså skatteydernes, interesser i denne sag, og konsekvensen af en sådan handling burde jo være, at eneaktionæren omgående fyrede bestyrelsen og de eventuelle direktionsmedlemmer, der har samme opfattelse, især når man

tager i betragtning, at statselskabet D.O.N.G. A/S så forfærdelig gerne vil lade, som om det kan drive privat virksomhed for skatteydernes regning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg beder medlemmerne huske på, at spørger og minister gerne skulle kunne høre hinanden.

Energiministeren (Enggaard):

Først vil jeg gerne oplyse spørgeren om, at beslutningen om at engagere juridisk bistand i forbindelse med D.O.N.G. A/S' deltagelse ved forberedelse af en lovgivning for selskabet ikke er truffet af selskabets bestyrelse. Bestyrelsen er heller ikke efterfølgende blevet orienteret herom, ikke endnu da.

Jeg er derfor ikke gennem medlemmer af bestyrelsen blevet gjort bekendt med indholdet af den opgave, som selskabet har anmodet den juridisk sagkyndige om at udføre. Jeg går imidlertid ud fra, at selskabet har rekvireret egentlig teknisk-juridisk rådgivning som led i selskabets deltagelse i det forberedende arbejde, som blev udført i et udvalg nedsat af mig.

D.O.N.G. A/S deltog i dette udvalgsarbejde, fordi det for at få belyst alle relevante forhold var naturligt at inddrage selskabet som den berørte part i forbindelse med forberedelsen af lovgivningen. Det må nok ligge inden for selskabets dispositionsfrihed som aktieselskab at engagere sådan sagkyndig bistand, som man finder påkrævet til løsnings af de opgaver, som selskabet skal udføre.

Når det er sagt, finder jeg imidlertid anledning til at beklage, at selskabet har valgt at give udtryk for sit standpunkt til udvalgets lovudkast på en måde, som kan give anledning til tvivl om, hvorvidt selskabet har forstået, at det ikke selv bør foretage handlinger, der kan opfattes som havende til formål at forfægte politiske standpunkter.

Med hensyn til spørgsmålet om eventuelle ændringer i bestyrelsen finder jeg ikke anledning til på indeværende tidspunkt at udtale mig om, hvorledes bestyrelsens sammensætning skal være.

Maisted (FP):

Jeg takker selvfølgelig ministeren for svaret. Det, der bekymrer mig, er, at ministeren

[Maisted]

altså heller ikke i dag er klar over, hvem der har taget beslutning om at hyre en juridisk professor for at styrke argumentationen for bestyrelsen og direktionen.

Så vil jeg bede ministeren svare på, om han er enig med sin partifælle borgmester Arne Hansen i, at D.O.N.G. A/S er inderlig overflødig.

Energiministeren (Enggaard):

Jeg må gentage, at jeg tror, det ligger inden for opgaverne i et aktieselskab, at man til særlige opgaver kan engagere en advokat, en revisor eller andre sagkyndige til at løse opgaver, som man ikke selv føler man har kræfter til. Så meget om det tekniske. Selvfølgelig det politiske anstrøg i sagen har jeg berørt i mit svar.

Med hensyn til spørgerens supplerende spørgsmål, om jeg er enig med borgmester Arne Hansen om selskabets berettigelse, må jeg sige, at jeg finder, at der er en række opgaver, hvor man har brug for et selskab af den natur til at løse nogle samfundsopgaver.

Maisted (FP):

Jeg vil bede ministeren præcisere, hvad det er for samfundsopgaver, han tænker på at D.O.N.G. A/S kan løse, som ikke kan løses af privatejede firmaer.

Energiministeren (Enggaard):

Eksempelvis naturgasprojektet. I det øjeblik man har lagt et stort, kraftigt rør gennem landet, har man jo givet en form for eneret til levering af naturgas på ganske bestemte vilkår, og det vil nok i almindelighed blive følt som noget, der naturligt er en offentlig opgave. Det er vanskeligt, forekommer det mig, principielt, hvis man skulle sælge et monopol til private.

Maisted (FP):

Vil det sige, ministeren mener, at det er umuligt at udstede D.O.N.G.-aktier på det frie marked og afhænde dem?

Energiministeren (Enggaard):

Det har jeg ikke nogen vurdering af, men i betragtning af, at naturgasprojektet i en årække vil være underskudsgivende, og at der vil være opsamlet et betydeligt underskud på

et vist tidspunkt, som skal finansieres, vil jeg tro, det er en besværlig opgave at udstede aktier for projektet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 530

4) Til *forsvarsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Er ministeren bekendt med, at der i umiddelbar tilknytning til Thulebasen findes et elektronisk anlæg på en særlig lokalitet benævnt Operation Location Number 5, og kan ministeren oplyse, om danskere, herunder den danske forbindelsesofficer, har adgang til denne lokalitet?«

Skriftlig begrundelse

I spørgetiden den 19. januar lykkedes det ikke – trods gentagne ihærdige forsøg – at få forsvarsministeren til at svare på, om der på eller i tilknytning til Thulebasen findes noget elektronisk anlæg, hvortil dansk personel ikke har adgang.

Spørgeren har imidlertid fra flere kilder fået oplyst, at dette i det mindste er tilfældet med det elektroniske anlæg på Operation Location Number 5, forkortet OL-5. Ifølge bogen »Grønland – Middelhavets Perlek«, redigeret af Paul Claesson, forlaget Eirene, er OL-5 jordstation for amerikanske spionsatellitter. Hvis dette er korrekt, har Danmark et direkte medansvar for amerikansk satellitspionage. Om dette er i dansk – og ikke mindre væsentligt: i grønlandsk – interesse, er i hvert fald yderst diskutabelt.

Under alle omstændigheder er det vigtigt at få opklaret, om danske myndigheder overhovedet har adgang til denne lokalitet og derigennem en mulighed for at finde ud af, hvad formålet med amerikanernes virksomhed er.

Steen Folke (VS):

Det er jo ved at blive lidt af en føljeton, det med disse spørgsmål nu tredje uge i træk. Det er ene og alene ministerens ansvar. Hvis ministeren havde været lidt mere meddelsom, havde vi andre måske kunnet få svar på vores spørgsmål for længe siden.

Sidste gang forsøgte jeg og flere andre medlemmer af tinget ihærdigt at få oplyst,

[Steen Folke]

om der på den dansk-amerikanske base i Thule i Grønland findes elektroniske anlæg, hvortil danskere, herunder den danske forbindelsesofficer, ikke har adgang. Det var umuligt trods gentagne forsøg at fravriste forsvarsministeren et svar på det spørgsmål.

I dag spørger jeg derfor mere præcist, om forsvarsministeren er bekendt med lokaliteten OL-5, en lokalitet i umiddelbar tilknytning til Thulebasen, som efter det oplyste er jordstation for amerikanske spionsatellitter. Kender ministeren den lokalitet? Og er der adgang for danskere, herunder den danske forbindelsesofficer, til denne lokalitet? Jeg håber, vi i dag kan få et klart svar på spørgsmålet.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Hr. Steen Folke har jo ret i, at det er ved at være lidt af en føljeton, og jeg kan forstå, der kommer yderligere et par kapitler i denne sag, men med udgangspunkt i det konkrete spørgsmål kan jeg bekræfte, at der findes en satellitspøringsstation på Thule, som der refereres til i spørgsmålet, og jeg kan også yderligere bekræfte, at den danske forbindelsesofficer også har adgang til denne lokalitet.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at denne spøringsstation har været i Thuleområdet i mere end 20 år, og at den er omtalt i den publikation, som forswarets oplysnings- og velfærdstjeneste udgav i 1979 med titlen »Polarområdet i Brændpunktet«.

Det skal i øvrigt tilføjes, at denne station indgår i et større verdensomspændende system, som følger alle genstande i det ydre rum. Hvis et sådant ikke fandtes, ville det ikke have været muligt at få de nødvendige oplysninger om den sovjetiske satellit, hvoraf dele som bekendt styrtede ned natten til mandag. Sådanne oplysninger var, som det er fremgået, meget sparsomme fra sovjetisk side.

Steen Folke (VS):

Jeg skal ikke ved denne lejlighed gå ind i en diskussion af, hvad det er for nogle formål, denne satellitspøringsstation indgår i. Jeg tror nok, hvis man skal redegøre for det, at man kunne nævne andre eksempler på, hvad det er, den bliver brugt til, som måske forekommer nok så odiøse som det eksempel, ministeren gav. Jeg er overbevist om, at

disse satellitter bruges til andre formål og i høj grad til rent militære formål. Det er en væsentlig del af deres funktion. Det kan der næppe være tvivl om.

Men nu er det ikke det, mit spørgsmål i og for sig drejer sig om i dag. Det er derimod spørgsmålet, om der er dansk adgang til dette anlæg. Det siger ministeren nu at der er: den danske forbindelsesofficer har adgang. Det er i modstrid med andre oplysninger, jeg har fået. Men når ministeren siger det, er det formentlig korrekt. På den baggrund vil jeg spørge, om det er sådan, at den danske forbindelsesofficer hele tiden har haft adgang til dette anlæg. Ministeren oplyser selv, at dette anlæg har befundet sig dér i 20 år. Jeg har heller ikke påstået, der var noget nyt ved det. Er det sådan, at den danske forbindelsesofficer altid har haft adgang til dette anlæg? Det vil jeg gerne have et svar på, og hvis ikke, hvornår har den danske forbindelsesofficer så fået adgang?

Det andet spørgsmål, jeg gerne ville stille, er: har den danske forbindelsesofficer benyttet sig af denne adgang? Det er jo ikke kun et spørgsmål om den formelle adgang, det er også et spørgsmål om, hvorvidt danske myndigheder faktisk gør noget for at finde ud af, hvad der foregår sådan et sted.

Har den danske forbindelsesofficer f.eks. inden for det sidste år rent faktisk inspiceret dette særlige sted? Det kunne det også være rart at få et svar på.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Nu kender jeg jo ikke hr. Steen Folkes kildenet, men jeg kender til gengæld mit eget, og jeg kan, som jeg også sagde sidste gang, sige til hr. Steen Folke, at det samarbejde, som vi har med amerikanerne i de dansk-amerikanske forsvarsområder, gennem mange år har fungeret absolut upåklageligt, og at de danske forbindelsesofficerer, der er deroppe, indgår i stabene, således at vi på alle leder kan følge, hvad der sker deroppe. Som sagt, som jeg også nævnte det før, og som jeg også nævnte det i sidste uge og i forrige uge, har vi adgang til alle anlæg, der er deroppe.

Med hensyn til det konkrete, om der har været nogen oppe på den station, som hr. Steen Folke refererer til, kan jeg sige, at ifølge de oplysninger, der har foreligget for mig,

[Forsvarsministeren]

har der rent faktisk også været danskere på den pågældende station, ligesom vi har kunnet følge stationens arbejde.

Der er ingen grund til, mener jeg, sådan som hr. Steen Folke har gjort det nu nogle gange, at mistænkeliggøre det samarbejde, der pågår deroppe. Der er tale om et fælles dansk-amerikansk foretagende, og det er et led i den samlede vestlige verdens alliancesystem, et alliancesystem, som jeg værdsætter, som jeg mener er værdifuldt, og som jeg også er sikker på at et flertal i folketinget værdsætter.

Som jeg sagde sidst, er hr. Steen Folkes og mit udgangspunkt i hele denne sag forskelligt, og det er vel også nok grunden til, at hr. Steen Folke har udvist en så stor og speciel interesse for disse områder.

Steen Folke (VS):

Hvis det hele havde været så enkelt og selvfølgeligt, som ministeren nu siger, havde det unægtelig været nemt for ministeren for en uge siden her i spørgetiden at sige, at der ikke var elektroniske anlæg ved Thulebasen, hvortil danskere, herunder den danske forbindelsesofficer, ikke havde adgang. Men det ville ministeren ikke til trods for en række gentagne præcise spørgsmål i den retning. Hvorfor ville ministeren ikke det? Hvorfor kunne man ikke få et klart svar for en uge siden? Nu siger ministeren, at den danske forbindelsesofficer har adgang.

Det, jeg gerne vil have at vide, er: har det været tilfældet hele tiden, altså i alle tyve år? Hvis det er for meget – det er ikke sikkert, ministeren uden videre kan redegøre for det – så lad mig spørge: var det også tilfældet for et år siden, eller lad mig bare sige for en måned siden, før denne sag begyndte? Havde den danske forbindelsesofficer adgang?

Og når ministeren siger, at der er danske, der har været inde på OL-5, er det så også den danske forbindelsesofficer, ministeren refererer til, som faktisk har været inde på det anlæg, og er det f.eks. sket inden for, skal vi bare sige det sidste år, og er det sket på et tidspunkt, som ikke lige er inden for de sidste uger, hvor sagen blev rejst, og hvor der måske kan være sket nogle ting?

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg kan sige til hr. Steen Folke, at den aftale, som er udgangspunkt for dette, blev indgået i 1951, og den praksis, som er, om jeg så må sige, en følge af aftalen, den praksis, hvorunder de to lande samarbejder i området, har heller ikke været ændret. Der sker fortsat indberetninger, der sker fortsat deltage i stabsarbejdet, der sker fortsat besøg rundt omkring på de enkelte dele af forsvarsområderne, så der foreligger altså ikke nogen ændring i det forhold. Som jeg sagde tidligere til hr. Steen Folke, er det sådan, at vores forbindelsesofficer har adgang til områderne deroppe. Men der har da også været besøg hervedefra. Der har været besøg, så vidt jeg ved, fra folketinget og fra regeringen. Der har været ministre deroppe, så der er fuldt indseende med, hvad der sker deroppe.

Arentoft (FP):

Jeg vil blot spørge forsvarsministeren, om han ikke kan bekræfte som et eksempel på, hvor snævert man arbejder sammen, at den danske forbindelsesofficer i midten af 1950'erne, som var specielt uddannet artillerist, faktisk forestod hele nærluftforsvarets indretning på Thulebasen.

Steen Folke (VS):

Dette drejer sig jo ikke om besøg i Thule i al almindelighed, og at der har været danske politikere af forskellig slags, der har besøgt Thulebasen, har jeg aldrig bestridt. Det drejer sig om én bestemt lokalitet og om, hvorvidt den danske forbindelsesofficer har og hele tiden har haft adgang til denne lokalitet. Ministeren siger nu, at han har det, og det er da altid noget. Jeg spørger: har han hele tiden haft det? Det er endnu ikke lykkedes at få et konkret svar på det. Har han hele tiden haft det? Havde han f.eks. adgang for et år siden, og har han benyttet sig af denne adgang til at inspicere den særlige lokalitet OL-5? Det var det, jeg bad om et svar på, og så længe ministeren ikke svarer klart på det, hænger der altså stadig et eller andet i luften.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg kan bekræfte, som hr. Arentoft er inde på, at hele udbygningen af områderne deroppe er sket i tæt samarbejde mellem danske og amerikanske instanser.

[Forsvarsministeren]

Til hr. Steen Folke vil jeg sige, at nu bliver spørgsmålet gentaget. Den praksis, der har været omkring adgang, den praksis, der har været omkring dansk indseende, dansk besøg, danske muligheder for at komme alle de steder, hvor vi var og er interesserede i at komme, har været uændret gennem alle årene.

(Steen Folke markerer).

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg kan ikke give hr. Steen Folke ordet mere, idet det samme spørgsmål nu har været stillet to gange og er blevet besvaret. Der er ikke fremkommet nyt i ministerens besvarelse, der kan give anledning til yderligere spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 531

5) Til *arbejdsministeren* af:

Kaj Poulsen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke råd henholdsvis Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Arbejdsløshedskassernes Samvirke og arbejdsdirektoratet har givet om gennemførelsen af dispensationer efter A-kasselovens § 51, stk. 4, samt om dispensationsordningernes mulighed for at blive administreret i A-kasserne?«

Skriftlig begrundelse

På baggrund af, at samtlige A-kasser mener, at ministerens og det radikale venstres dispensationer ifølge A-kasselovens § 51, stk. 4, er uadministrerbare, er det værdifuldt at få oplyst, hvad regeringens egne eksperter i landsarbejdsnævnet har rådet ministeren til i denne sag.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen har ikke direkte tilkendegivet deres holdning til dispensationsspørgsmålet, men de har som medlemmer af landsarbejdsnævnet tilkendegivet, at det er væsentligt at undgå, at reglerne vedrørende anvendelse af en nedsat sats til medlemmer, der arbejder på mindre end fuld tid, kompliceres unødvendigt.

Det har været landsarbejdsnævnets opfattelse, at afgrænsningsregler måtte være relevante og administrativt simple.

Jeg har modtaget en henvendelse fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke, der omtaler de afgrænsningsproblemer, der kan opstå i forbindelse med dispensationsmuligheder. Samvirket mener, at en regel om, at der først skal ske nedsættelse ved en arbejdstid på mindst 10 timer, ville have fjernet en del af de urimeligheder, som hver dag bliver beskrevet i pressen ifølge Samvirkets opfattelse.

Som det vil være bekendt, har jeg ikke fundet det hensigtsmæssigt at gå ind i nærmere overvejelser omkring anvendelse af en sådan generel timeregel, dels af økonomiske grunde, dels fordi en sådan regel vil modvirke de strukturændringer, som regeringen anser for hensigtsmæssige på de dele af arbejdsmarkedet, der er præget af løse og uregelmæssige strukturer.

Desuden finder regeringen, at problemerne for de særligt udsatte grupper er løst med dispensationsordningen, og at der ikke er behov for en generel regel.

Det er min opfattelse på baggrund af konsultationer med bl.a. arbejdsdirektoratet, at administrationen af en dispensationsordning vil kunne forløbe tilfredsstillende, efter at de almindelige fortolkningsproblemer er løst og reglerne indarbejdet i arbejdsledskassernes daglige rutine, ikke mindst på grund af den informationsformidling, der udgår fra både arbejdsdirektoratet og Arbejdsløshedskassernes Samvirke.

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Det, det drejer sig om, er, hvad der er sket i landsarbejdsnævnet, hvad landsarbejdsnævnet har sagt. Her vil jeg gerne spørge ministeren, om ikke det er korrekt, at LO – altså Landsorganisationen i Danmark – har sagt i landsarbejdsnævnet, at ved en gennemførelse af denne regel i § 51, stk. 4, som ministeren har foreslået, vil der opstå administrative problemer, ligesom da man havde gennemført § 85a, at disse administrative problemer vil belaste arbejdsdirektoratet, at arbejdsledskasserne vil få skyld for ikke at kunne administrere dagpengereglerne, og at A-kasserne ligesom AC har tilsluttet sig disse kritikpunkter.

[Kaj Poulsen]

På den baggrund vil jeg godt spørge ministeren: når A-kasserne selv siger, at de ikke på baggrund af det, der også foreligger i dag fra direktoratet, ved, hvordan de skal administrere, hvordan er de mennesker så stillet i forhold til, at det jo er dem, der skal garantere for, at udbetalingen er korrekt, og at det er de lokale kasser, der skal tilbagebetale det, som udbetales forkert? De er blevet stillet i en situation af ministeren her, der kan sidestilles med den situation, landmændene er kommet i på Fyn med mund- og klovsygen: de må administrere i kasserne uden at vide, hvor de kommer hen, fordi regeringen ikke har fundet det hensigtsmæssigt at følge sine eksperter.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil gerne bekræfte over for hr. Kaj Poulsen, at det, som bl.a. LO har fremført på mødet i landsarbejdsnævnet, har været, at LO hellere så en generel timeregulering end dispensationer, og det er klart, at hvis man havde forestillet sig, at man slet ikke havde givet nogen som helst dispensationer, så måtte man også erkende, at loven havde været administrativt lettere at få til at fungere.

Men vi har altså følt, at der har været nogle grupper, som har været særligt udsat, og at der derfor har været et behov for at bruge den hjemmel til at dispensere, der er i loven.

På det møde, som fandt sted i landsarbejdsnævnet i går, forsøgte man at præcisere nogle af de problemer, som bl.a. A-kassernes Samvirke over for mig har givet udtryk for at de har følt der var, og det var bl.a. spørgsmålet om fortolkningen af fast tilknytning til en bestemt arbejdsgiver. På baggrund heraf og på baggrund af, at arbejdsdirektoratet nærmere ville præcisere reglerne i den bekendtgørelse af 7. december, man har udsendt, får man så et fortolkningsbidrag, som gør, at man i praksis kan administrere disse regler på en hensigtsmæssig måde.

Kaj Poulsen (S):

Jeg forstår ikke rigtig ministeren, for ifølge de referater, der kommer fra landsarbejdsnævnet, er det helt andre ting, der er sagt. Selv arbejdsdirektoratet, altså ministerens eget direktorat, har ifølge referat fra landsarbejdsnævnet advaret imod at gennemføre

sådanne bestemmelser, fordi, som man siger, de ikke lader sig administrere på en fornuftig måde. Og når landsarbejdsnævnets formand i sin konklusion på mødet den 12. siger, at der i landsarbejdsnævnet er givet udtryk for kritik af lovgrundlaget samt for, at den påtænkte dispensationsbestemmelse ikke vil kunne administreres, stiller jeg spørgsmålet igen: er det de personer ude i A-kasserne, og er det de lokale A-kasser, der står med ansvaret for, at der administreres rigtigt, eller vil regeringen påtage sig det ansvar på grund af den manglende tilkendegivelse over for dem af, hvordan de skal administrere? De er fuldstændig på Herrens mark, fordi regeringen ikke har vidst, hvad den havde med at gøre, fordi regeringen har villet tromle dette igennem, på trods af at regeringens egne eksperter har advaret imod at gøre det.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Regeringen har ikke ønsket at tromle dette igennem. Selve lovforslaget blev i sin tid behandlet på et ekstraordinært møde i landsarbejdsnævnet, og spørgsmålet om adgang til dispensationer blev behandlet på 3 møder i landsarbejdsnævnet, inden man gav dispensationerne.

Og så har der været et møde i går, et almindeligt møde i landsarbejdsnævnet, hvor man bl.a. behandlede nogle af de problemer, som Arbejdsløshedskassernes Samvirke har rejst. Det er min opfattelse efter det, jeg har fået at vide fra direktoratet, at man mener, at man meget vel kan administrere disse regler i praksis, og jeg forstår også efter et møde, jeg selv har haft med Arbejdsløshedskassernes Samvirke, at det, som var deres hovedproblem ud over det rent politiske, var spørgsmålet om fortolkningen af »fast tilknytning til en arbejdsgiver«. Det har vi nu fået løst på en hensigtsmæssig måde, således som det også er fremgået af et svar til folketingets arbejdsmarkedsudvalg i dag.

Kaj Poulsen (S):

Så bliver jeg nødt til at læse op af referatet af, hvad arbejdsdirektoratet har fortalt ministeren:

»Arbejdsdirektoratet oplyste, at man over for arbejdsministeriet flere gange havde tilkendegivet, at direktoratet ud fra administrative hensyn principielt ikke ønskede indført

[Kaj Poulsen]

dispensationsbestemmelser, og alligevel har man gennemført dem.«

Tilbage står stadig væk spørgsmålet om ansvaret for, at der administreres rigtigt med de manglende bekendtgørelser. Vil ministeren påtage sig det over for de mennesker, der i øjeblikket ikke har nogen rimelig mulighed for at administrere rigtigt i kasserne?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg kan ikke føje meget nyt til debatten, ud over at sagen har været grundigt drøftet i landsarbejdsnævnet, ligesom den selvfølgelig også har været drøftet mellem arbejdsdirektoratet og arbejdsministeriet, og det er vores klare opfattelse, at disse dispensationsordninger vil kunne administreres i praksis, hvis man altså ønsker at gøre det.

Kaj Poulsen (S):

Skal ministerens svar forstås således, at på trods af den manglende udstedelse af bekendtgørelser til kasserne og den forvirring, der er på området, pålægger regeringen dem stadig væk ansvaret for at administrere rigtigt, på trods af at alle eksperter siger, at det ikke kan lade sig gøre?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Der er udstedt en bekendtgørelse i december måned, og det, som vi har forstået, er, at der har været nogle fortolkningsproblemer, som vil give anledning til, efter det møde, der har været i landsarbejdsnævnet, at der vil komme en yderligere præcisering af reglerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Det som nr. 6 opførte spørgsmål er som tidligere meddelt udgået til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 533

7) Til *undervisningsministeren* af:

Riishøj (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om antallet af skoleelever fra Den sydafrikanske Republik, der inden for de seneste 3 år er blevet optaget for kortere eller længere tidsrum på danske gymnasieskoler eller andre offentlige

skoler i Danmark, og mener ministeren, at arrangementer af den type er i overensstemmelse med den vedtagne danske politik over for Sydafrika?«

Skriftlig begrundelse

I den forløbne uge er bl.a. i dagspressen blevet rejst spørgsmål om Rotarys formidling af sydafrikanske skoleelevers studieophold i Danmark. Spørgsmålet er, om sådanne ophold er forenelige med den officielt vedtagne danske politik over for Sydafrika. Danmark har gennem vedtagelsen af det fællesnordiske handlingsprogram forpligtet sig til at henstille, at sportslige og kulturelle kontakter med apartheidregimet i Sydafrika bringes til ophør, og talrige FN-vedtagelser har på tilsvarende måde og med dansk tilslutning i meget kraftige vendinger fordømt apartheid og opfordret medlemslandene til at standse sportsligt og kulturelt samkvem med Sydafrika. Det er spørgerens opfattelse, at det vil være en skændsel og en hån mod FN-vedtagelserne om Sydafrika, dersom Danmark fortsætter med at pleje kulturelle forbindelser med Sydafrika, f.eks. på uddannelsesområdet.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Vi har ikke kendskab til, præcis hvor mange sydafrikanske elever der er blevet optaget på danske gymnasier. Sagen er nemlig den, at rektorerne har kompetence til at optage elever, og de skal ikke give meddelelse til direktoratet om, hvor mange elever fra udlandet der optages på de enkelte skoler. Derfor har vi ikke de præcise tal, men vi har kendskab til to tilfælde.

Jeg vil føje til, at vi jo er med i en fællesnordisk aktion imod Sydafrika. Den blev vedtaget på det nordiske udenrigsministermøde den 9.-10. marts 1978, og dér blev det besluttet at træffe en række foranstaltninger med henblik på at standse kulturelle kontakter med apartheidregimet – jeg understreger ordet apartheidregimet – dvs. kulturelle kontakter med offentlige myndigheder og med institutioner, men ikke kontakter med alle private borgere. Det følger også deraf, at både hr. Riishøj og jeg jo nok mener, at man da i hvert fald absolut bør kunne have kontakter med sydafrikanske modstandere af apartheidregimet.

[Undervisningsministeren]

Hvis vi skulle følge hr. Riishøjs tankegang og formene f.eks. en gymnasieelev adgang til at gå på et dansk gymnasium, skulle vi i virkeligheden foretage en meningskontrol, og jeg vil gerne bede om, at vi ikke bliver sat til at foretage den slags i undervisningsministeriet. Jeg vil også mene, at det ville være uheldigt, hvis man på gymnasierne begyndte på det, så derfor håber jeg, at hr. Riishøj vil forstå, at der i dette, at en sydafrikansk dreng eller pige bliver inviteret til Danmark og går på en skole, intet brud ligger med den fællesnordiske aktion gående ud på at standse kulturelt samkvem med myndigheder og institutioner.

Riishøj (SF):

Jeg synes nok, at svaret er noget besynderligt. Jeg tvivler meget stærkt på, at hensigten, ånden i den resolution, som blev vedtaget i det nordiske, var den, som undervisningsministeren gengiver. Jeg er også sikker på, at det er i modstrid med, hvad Danmark har stemt for i FN adskillige gange med hensyn til kulturel boykot. Men det får være.

Jeg vil spørge undervisningsministeren, om han påtænker at ændre reglerne, så de bliver præciseret, f. eks. sådan at man kun giver indrejsetilladelse til borgere fra Sydafrika, der ganske klart repræsenterer organisationer i Sydafrika, der er anerkendt f. eks. af FNs antiapartheidkomité som værende organisationer, der bekæmper apartheid. Sådan en præcisering kunne nok være tiltrængt, for det er rigtigt, at man ikke kan lave sindelagskontrol, men skoler eller organisationer i Sydafrika, der formidler udvekslingsaftaler med Danmark, repræsenterer selvfølgelig i en eller anden forstand apartheidregimet. Den tolkning er jo meget tvivlsom, men vil undervisningsministeren prøve at præcisere reglerne, sådan at det kun er personer, som ganske klart repræsenterer frihedsbevægelser i Sydafrika, der kommer til Danmark? Det er det ene spørgsmål.

Det andet går på, om undervisningsministeren vil bede rektorerne om at indberette, hvor mange sydafrikanere der er kommet til Danmark på disse udvekslingsophold, sådan at vi får det præcise antal. Det kan undervisningsministeren jo bede rektorerne om at indberette, sådan at vi har et overblik over det.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Et af problemerne i denne sag er jo, at vi lever i et frit land, som har frit samkvem med andre lande. Vi kan altså vedtage sanktioner mod andre landes skoler og institutioner, men ikke mod en person, blot fordi han kommer fra et andet land. Det ville jo også have været uantageligt f.eks. i 1930'erne i forhold til Det tredje Rige.

Når så hr. Riishøj stiller forslag om, at vi kunne foretage en blåstempling, udvælge bestemte organisationer til at blåstemple personer, før de kan få indrejsetilladelse, vil jeg sige, at jeg hverken er minister for fremmedpolitiet eller for udenrigspolitikken, men jeg har fantasi til at forestille mig det store administrative besvær og det dokumentationsproblem, det ville føre til, bl.a. fordi Sydafrika ligger ret langt fra Danmark.

Men jeg kan love hr. Riishøj, at der bliver ingen aftaler mellem danske offentlige skoler og sydafrikanske offentlige skoler om udveksling, selvfølgelig ikke. Dette drejer sig om en enkeltperson, som er kommet til Danmark, inviteret af private – sådan rejser man jo ud og ind af et frit land – og som ønsker at blive behandlet som person på lige fod med personer fra alle andre lande i verden. Jeg synes, vi her har en pligt til at optræde nogenlunde anstændigt. Det er vanskeligt at sende denne person tilbage til Sydafrika eller at sige: du skal på forhånd komme med et pas fra nogle organisationer, som vi så på forhånd har blåstemplet. Det er administrativt umuligt. Jeg tror aldrig, man har set noget lignende, og derfor ville jeg ikke anbefale min regering at gå ind i noget sådant.

Jeg ville også meget nødig skulle til at skrive rundt til alle rektorer. Vi skriver breve nok, og derfor vil jeg foreslå, at vi prøver endnu en gang at se, om vi ikke ved et par stikprøveopringninger kan høre, om der er flere end disse to, og jeg skal gerne sende hr. Riishøj besked, når vi har nærmere oplysninger. Men jeg ville nødig have, at vi skulle skrive rundt til alle om denne sag.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Også ministrene bedes sådan nogenlunde overholde taletiden.

Riishøj (SF):

[Riishøj]

Ja, det med antallet må vi prøve at få klarret. Hvis undervisningsministeren kun vil lave stikprøver, må vi selvfølgelig bede om i undervisningsudvalget at få denne oversigt.

Men tilbage står tolkningen af den nordiske konvention og tolkningen af FN's vedtagelser i disse spørgsmål, og jeg kan forstå undervisningsministeren sådan, at han tolker FN-vedtagelserne og den nordiske konvention sådan, at arrangementer af denne type ikke er omfattet.

Jeg vil spørge undervisningsministeren, om han er sikker på, at man fra f. eks. FN's anti-apartheidudvalgs side deler undervisningsministerens opfattelse af dette spørgsmål.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det sidste kan jeg ikke svare på, og det behøver heller ikke at være afgørende for, hvorledes Danmark og de nordiske lande skal administrere deres politik. De er som bekendt lidt mere inde i, hvorledes man administrerer et frit samfund, end mange af de andre lande, som i FN har været med til at lave aktioner mod Sydafrika.

Jeg vil gøre opmærksom på, at der ikke er tale om et arrangement. Der er tale om, at en enkeltperson kommer til Ålborg helt privat og beder om at kunne gå i skole på et gymnasium. Det er en enkeltperson og ikke et arrangement, som staten på nogen måde har blåstemplet.

Riishøj (SF):

Nu har undervisningsministeren jo nogle bestemte opfattelser af det, der hedder frihed. Det har man også i FN, og det har man også i de sydafrikanske befrielsesorganisationer. Det er jo et definitionsspørgsmål og et politisk spørgsmål, hvordan man opfatter det. Men jeg må udlægge det sådan, at svaret er negativt, og at vi kun kan få denne præcisering eventuelt gennem et forslag til folketingsbeslutning.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Anden næstformand (Mette Madsen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Dohrmann: spm. nr. S 445 og 503

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 447

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 450

Kirsten Fog Hjort: spm. nr. S 451

Knud Damgaard: spm. nr. S 452

Askjær Jørgensen: spm. nr. S 454-457, 459, 462, 463, 479-481 og 483

Pelle Voigt: spm. nr. S 464, 465 og 496-501

Inge Krogh: spm. nr. S 466 og 467

Riishøj: spm. nr. S 468

Waldorff: spm. nr. S 469

Agerschou: spm. nr. S 470

Jytte Andersen: spm. nr. S 474 og 494

Glistrup: spm. nr. S 475 og 476

Poulsen: spm. nr. S 477

Steenholdt: spm. nr. S 486

Holger K. Nielsen: spm. nr. S 487

Wilhelm: spm. nr. S 491-493

Steen Folke: spm. nr. S 505

Birthe Hansen: spm. nr. S 516

Spm. nr. S 445

Til *ministeren for Grønland* (7/1 83) af:

Dohrmann (FP):

»Har ministeren indhentet tilbud på de to skibe, KGH hidtil har lejet hos rederiet J. Lauritzen A/S, og vil ministeren i benægtende fald oplyse, hvorfor noget så naturligt ikke er undersøgt, når disse gode skibe er til salg?«

Begrundelse

Gennem lang tid er det gang på gang blevet bekræftet, at hele ministerens ansvarsområde kører på bedste beskub. I det foreliggende tilfælde må det nærmest betegnes som uansvarlig omgang med andres penge, når ministeren taler om dyrt nybyggeri af skibe til KGHs fragtmonopol og to isforstærkede og velholdte skibe måske sælges under værdien til et udenlandsk rederi.

Besvarelse (19/1 83):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Rederiet J. Lauritzen, som ejer de to af KGH bareboatchartrede atlantfartøjer »Linda Dan« og »Bamsa Dan« i Grønlandsfar-

[Ministeren for Grønland]

ten, har opsagt certepartiet for »Linda Dan« til udløb 29. maj 1983. Da det er tilkendegivet, at en tilsvarende opsigelse muligvis kan foreligge for »Bamsa Dan« til udløb ultimo september 1983, har jeg foranlediget, at KGH hos rederiet J. Lauritzen har indhentet tilbud om salg af fartøjerne til staten.

Hvis rederiet J. Lauritzens salgsbestræbelser over for udlandet glipper, vil KGH forsøge at forhandle sig til rette med rederiet om en videreførelse af de nuværende bareboat-certepartier på sådanne vilkår, at der tilstræbes sikkerhed for, at den fornødne specialtonnage kan fastholdes, indtil eventuelle nyanskaffelser kan leveres til staten.

KGH vil endvidere i denne situation overveje køb af »Linda Dan« og »Bamsa Dan« under forudsætning af, at parternes prisideer kan tilnærmes hinanden i et omfang, som ud fra det offentliges synspunkt gør det rimeligt at indgå i sådanne forhandlinger. Rederiet har afgivet et tilbud, som jeg må formode svarer til den pris, som rederiet forventer at kunne opnå i forbindelse med sine igangværende forhandlinger om salg af fartøjerne til udlandet, men som jeg må bedømme som urealistisk som grundlag for forhandling om statens erhvervelse af fartøjerne, når disses alder og forholdsvis korte resterende tjenesteperiode tages i betragtning.

Såfremt de igangværende bestræbelser for at sikre den fornødne tonnage til Grønlandsfarten gør det nødvendigt med nybyggeri til KGH af specialtonnage, opstår spørgsmålet om, hvorvidt de fornødne midler hertil kan fremskaffes ved direkte statsfinansiering eller KGH henvises til at søge finansiering af anskaffelserne gennem privat investeringsselskab eller investering gennem rederivirksomhed og bareboatchartring til KGH i lighed med de nuværende kontrakter for de heromhandlede skibe. Ministeriet for Grønland er af den opfattelse, at statsfinansiering i denne situation er den økonomisk set mest fordelagtige udvej både for staten og for forbrugerne i øvrigt i Grønland.

Indtil der måtte vise sig udvej for at fremskaffe den fornødne specialtonnage, retter overvejelserne i ministeriet for Grønland vedrørende tonnagerefskaffelse til Grønlandsfarten sig herefter mod chartring af traditionelle lastskibe til erstatning for et af eller begge de nævnte fartøjer. Der findes ikke på markedet specialskibe af »Linda Dan«

og »Bamsa Dan«s type. Benyttelse af traditionelle lastskibe vil reducere den effektivitet i transport og godsbehandling, som unit-load systemet tilsigter. Der vil påløbe meromkostninger som følge af øget godsbeskadigelse ved stuvning af containergods i skibe, som ikke er specialbyggede til denne transportform, og som følge af, at der indsættes skibe og besætninger, som er uden erfaring i besejling af de vanskelige grønlandske farvande.

Som det fremgår af ovenstående, har sagen vedrørende tonnagerefskaffelse til KGH været genstand for omhyggelige overvejelser, og sagen vil løbende blive fulgt op.

Spm. nr. S 447

Til *arbejdsministeren* (7/1 83) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren oplyse, om arbejdsdirektøren og arbejdsmarkedets parter i landsarbejdsnævnet har godkendt vejrligsbestemmelsen i den nye dagpengelov i fuld enighed?«

Begrundelse

Ifølge ministerens svar af 15. december 1982 på spørgsmål nr. S 348, stillet af undertegnede den 8. december, umiddelbart efter mødet, hvor arbejdsdirektøren og landsarbejdsnævnet nægtede at lave dispensationsordninger for særlige grupper, fordi der var for mange af dem, skulle arbejdsdirektøren og arbejdsmarkedets parter have givet accept til vejrligsbestemmelsen i den nye dagpengelov.

Besvarelse (17/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Landsarbejdsnævnets arbejdsudvalg vedrørende arbejdsløshedsforsikringen blev efter vedtagelsen af loven på tre møder enigt om den tekniske udformning af den af folketinget vedtagne regel om, at medlemmer, hvis ledighed skyldes vejrliget, ikke kan få udbetalt dagpenge for de første 3 dage af ledighedsperioden.

Disse bestemmelser fremgår af arbejdsdirektoratets bekendtgørelse nr. 686 af 7. december 1982 om retten til dagpenge for et medlem, som opnår arbejde af kortere varighed end fuld tid eller er ledigt på grund af

[Arbejdsministeren]

vejrlig eller som følge af arbejdsfordeling (beregning af supplerende dagpenge).

Spm. nr. S 450

Til *boligministeren* (10/1 83) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Kan en oprindelig ejer lovligt omgå bestemmelserne om stemmeflerhed ved almindelige afgørelser og to tredjedeles flertal ved væsentlige forandringer i en ejerforening?«

Begrundelse

Det fremgår klart af loven om ejerlejligheder § 2, at rettigheder og pligter følger fordelingstallet mellem de enkelte ejere. Det fremgår desuden af § 7, at boligministeriets normalvedtægter er gældende, medmindre andet er vedtaget og tinglyst. Det fremgår desuden af cirkulæret om ejerlejligheder og om boligfællesskaber, at afgivelser fra normalvedtægterne er tænkt som en mulighed, hvis ejerne under hensyn til ejendommens størrelse og beskaffenhed måtte finde det mere hensigtsmæssigt end normalvedtægterne, eller hvis der ønskes optaget bestemmelser om vedligeholdelse, renholdelse og eventuelle begrænsninger i adgangen til at afhænde de enkelte lejligheder osv. (pkt. 42 i cirkulæret af 1977).

Der er intet i loven eller i cirkulæret, der tyder på, at det har været hensigten at give den oprindelige ejer yderligere beføjelser ud over dem, der tilkommer ham/hende i kraft af fordelingstallet mellem de enkelte lejligheder.

I et konkret eksempel har en oprindelig ejer imidlertid i vedtægterne fået indføjet en bestemmelse om, at det er den oprindelige ejer, der udpeger administrator og revisor, indtil 90 pct. af lejlighederne efter fordelings-tal er solgt, og indtil de til den oprindelige ejer udstedte pantebrev i ejerlejligheder er indfriet. Det betyder, at ⅓ af ejerne (efter fordelingstal) ikke har mulighed for at opnå de rettigheder, loven giver dem, hvor det klart fremgår, at omhandlede rettigheder og forpligtelser ikke kan adskilles fra ejendomsretten til lejligheden (§ 2, stk. 3, i lov om ejerlejligheder).

Besvarelse (18/1 83):

Boligministeren (Bollmann):

Efter ejerlejlighedslovens § 7 fastsættes de nærmere bestemmelser om ejerforeningens ledelse, regnskabsaflæggelse, revision m.v. i en af boligministeren udarbejdet normalvedtægt, som finder anvendelse, medmindre andet er vedtaget og tinglyst.

Ejerlejlighedsloven indeholder ikke nærmere angivelse af, hvilke forhold der kan nævnes i bestemmelserne i en individuel vedtægt.

Efter boligministeriets opfattelse er ejerlejlighedsloven således ikke til hinder for, at der i en vedtægt optages en bestemmelse f.eks. om, at den oprindelige ejer udpeger administrator og revisor, indtil 90 pct. af lejlighederne efter fordelingstal er solgt, og indtil de til den oprindelige ejer udstedte pantebrev i ejerlejligheder er indfriet.

Boligministeren finder ikke at kunne udtales sig om, hvorvidt en sådan vedtægtsbestemmelse vil kunne tilsidesættes efter aftalelovens § 36, hvorefter en aftale kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende, idet afgørelsen heraf henhører under domstolene.

Det bemærkes i denne forbindelse, at en køber af en ejerlejlighed har mulighed for at få kendskab til vedtægterne, der gælder for ejendommen, idet disse skal være tinglyst for at have gyldighed mellem parterne.

Spm. nr. S 451

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Kirsten Fog Hjort (SF):

»Er det meningen, at politiet kan benytte tåregasgranater i forbindelse med rydningen af de af bevægelsen BZ besatte ejendomme på Nørrebro?«

Begrundelse

Det er spørgeren bekendt, at der er transporteret tåregasgranater fra våbenarsenalet til Bellahøjs politistation, hvorfor justitsministeren bedes oplyse, om det er med hans viden og accept, hvis politiet bruger tåregas mod de børn og unge, der har besat ejendomme på Nørrebro.

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

[Justitsministeren]

Tåregas (CS-gas) indgår som et af de magtmidler, der står til politiets rådighed. Det gælder for dette som for alle andre politimæssige magtmidler, at anvendelsen forudsætter et rimeligt forhold mellem midlet og det mål, som skal opnås, ligesom andre, mindre vidtgående midler skal være utilstrækkelige.

Spm. nr. S 452

Til *forsvarsministeren* (10/1 83) af:

Knud Damgaard (S):

»Vil ministeren udvirke, at forsvaret ikke indgår en længerevarende bindende kontrakt om køb af beskyttelsesdragter?«

Begrundelse

Forsvaret og andre offentlige myndigheder skal i en nærmere fremtid anskaffe beskyttelsesdragter.

Sådanne dragter kan muligvis produceres her i landet. Det vil dels skaffe arbejdspladser og dels spare valuta.

Det er derfor ønskeligt, at sådanne muligheder undersøges, inden der eventuelt indgås bindende kontrakter.

Besvarelse (18/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Forsvarets anskaffelse af dragter til beskyttelse mod kemiske kampstoffer (krigsgasser m.v.) er planlagt påbegyndt med anskaffelse af ca. 100.000 dragter, svarende til ca. 40 pct. af det samlede behov. Den påregnes foretaget over perioden 1983–89.

Forsvarskommandoen har fremsendt indstilling til forsvarsministeriet om sagen. Når forsvarsministeriet har vurderet indstillingen, vil denne – inden den forelægges finansudvalget – blive behandlet i forsvarrets materielnævn. I materielnævnet er industriministeriet, Industrirådet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd repræsenteret.

Såfremt beskyttelsesdragterne ikke kan fremstilles i Danmark, vil der af den udenlandske leverandør blive krævet 100 pct. medproduktion.

Spm. nr. S 454

Til *ministeren for skatter og afgifter* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren sørge for, at alle fagforeningsmedlemmer, der deltager i ulovlige strejker, mister deres fradragsret i selvangivelsen vedr. fagforeningskontingenter?«

Begrundelse

Det forekommer helt ulogisk, at man skattebegunstiges vedrørende fagforeningskontingenter, når man ikke respekterer de overenskomster og aftaler, der er truffet på ens vegne af de folk, der lønnes for de skattefrie midler.

Besvarelse (18/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Ifølge ligningslovens § 14, stk. 7, kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages ved indkomstopgørelsen.

Om der generelt skal ske en afskaffelse eller begrænsning af retten til at trække fagforeningskontingenter m.v. fra i indkomstopgørelsen eller det i givet fald kun skal ske i særlige tilfælde, må ses i sammenhæng med hele problemet om fradragssanering ved indkomstskatteopgørelsen. Man kan næppe gribe ind på et enkelt – og meget følsomt – område, uden at det får virkninger på andre områder.

Jeg kan oplyse, at regeringen som tidligere meddelt i svaret på et spørgsmål stillet af folketingsmedlem Bernhard Baunsgaard (spm. nr. S 344) ikke har aktuelle planer om at søge reglerne i ligningslovens § 14, stk. 7, ændret, men at problemet om fradragssanering indgår i regeringens konstante overvejelser om en forenkling af vort skattesystem.

Det skal tilføjes, at strejkeunderstøttelser og andre ydelser i øvrigt, der udbetales til medlemmerne, er indkomstskattepligtige for disse.

Spm. nr. S 455

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

[Askjær Jørgensen]

»Vil ministeren sørge for, at der rejses tiltale for dyrplageri mod de havnearbejdere, der bevidst forsøger at forhindre, at f.eks. hundredtusinder af kyllinger og høns får foder?«

Begrundelse

De ulovligt strejkende kan ikke være uvidende om, at deres ulovligheder også er direkte dyrplageri.

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ifølge retsplejelovens § 108 er det politiets opgave bl.a. at påse overholdelse af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne.

Efter anklagemyndighedens organisatoriske opbygning træffes f.eks. en afgørelse om iværksættelse af efterforskning og eventuel sigtelse for strafbart forhold normalt i første instans af den lokale politimester, hvis afgørelse kan indbringes for vedkommende regionale statsadvokat. Denne afgørelse kan videre indbringes for rigsadvokaten, hvis afgørelse endelig kan påklages til justitsministeriet. Som justitsminister finder jeg det derfor rigtigst ikke at udtale mig om, hvorvidt der i anledning af de begivenheder, der henvises til i spørgsmålet, er baggrund for eventuelt at indlede strafferetlig efterforskning for overtrædelse af f.eks. lov om værn for dyr.

Spm. nr. S 456

Til *fiskeriministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren holde danske fiskere skadesløse for de tab, de lider som følge af manglende fiskeriaftale, på samme måde som landmænd holdes skadesløse, når deres husdyrhold rammes af mund- og klovsyge?«

Begrundelse

En fisker, der har indtægtstab, fordi han ikke må fiske, er jo lige så uskyldig heri, som en landmand er, når han ikke kan malke på grund af mund- og klovsyge-nedslagning af sine køer.

Besvarelse (19/1 83):

Fiskeriministeren (Grove):

Baggrunden for, at landmænd, hvis besætninger rammes af mund- og klovsyge, holdes skadesløse for tab (destruktion af besætningen, karantænetab og indkøringstab m.v.), er dels hensynet til sygdomsbekæmpelsens effektivitet, dels ekspropriationslignende betragtninger.

De pågældende landmænd mister ved sygdomsudbrud dels deres besætninger, hvorfor de får erstatning i henhold til loven om husdyrsygdomme, dels i en betragtelig tid muligheden for atter at have indtægter ved husdyrhold som følge af karantænebestemmelserne, og medens besætningen retableres. Staten har tillige i 1982 med hjemmel i et aktstykke til folketingets finansudvalg ydet kompensation for disse tab.

En sådan situation er væsensforskellig fra de forhold, der gælder for fiskeriet i den nuværende situation, hvor der ikke er indgået aftale om en fælles fiskeripolitik i EF.

Det må skønnes, at den altovervejende del af det traditionelle danske fiskeri i dag kan foregå lovligt, og den enkelte fisker vil som følge heraf ikke lide tab, der på nogen måde tåler sammenligning med en landmands, hvis besætning er angrebet af mund- og klovsyge.

Jeg skal tilføje, at regeringen vil drage omsorg for, at der kan ydes juridisk bistand til fiskere, der måtte have behov derfor i den aktuelle situation, hvis de tiltales for overtrædelse af regler, der efter dansk opfattelse er retsstridige.

Spm. nr. S 457

Til *industriministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Er ministeren enig i, at det ville være lige så logisk at yde erstatning til en industrivirksomhed, når virksomheden lider tab på grund af ulovlige strejker, som det er logisk at pålægge bøde, når virksomheden skader samfundet, f.eks. ved overtrædelse af miljøloven?«

Begrundelse

Firkløverregeringen har lovet, at det skulle blive lettere at være dansker, men det er ikke let at være industridrivende, når man ikke

[Askjær Jørgensen]

kan få varer ud og ind af havnene, og havnearbejderstrejken er jo konkret en samfundsbegivenhed, der skader virksomhederne, uden at de selv kan gøre noget ved dette.

Hvis industrivirksomheder er ansvarlige for de skader, virksomhederne påfører samfundet, må samfundet vel også være erstatningspligtigt, når samfundet påfører virksomheder tab, og dette begreb er f. eks. anerkendt, når en landmand rammes af mund- og klovsyge i sin husdyrbesætning.

Besvarelse (17/1 83):

Industriministeren (Stetter):

Det er ikke mindst i den nuværende økonomiske situation uheldigt, når en overenskomststridig arbejdskonflikt direkte eller indirekte påfører erhvervslivet driftstab. De fagretlige regler åbner mulighed for i tilfælde af overenskomststridige arbejdsnedlæggelser at idømme bod, hvorom jeg kan henvise til arbejdsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 463.

Endvidere kan det ikke udelukkes, at en konflikt kan medføre, at skadelidte ved de almindelige domstole retter et erstatningskrav mod skadevolder.

En videregående regel om et erstatningsansvar for samfundet for tab, der har årsag i overenskomststridige eller ulovlige arbejdskonflikter, kan man ikke opstille ud fra regler på andre områder, der hjemler bødestraf for virksomheders lovovertrædelser. En erstatningspligt for det offentlige i forbindelse med arbejdskonflikter kan heller ikke udledes af reglerne om erstatning, der ydes, når en landmand rammes af mund- og klovsyge i sin husdyrbesætning. Erstatningen her ydes som en kompensation for nedslagning af husdyrbesætningen hos den enkelte landmand efter lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyr.

Spm. nr. S 459

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Når en borger via ulovlige handlinger påfører samfundet økonomiske tab, er det så ikke økonomisk kriminalitet over for samfundet, og er havnearbejderstrejken ikke hermed direkte økonomisk kriminalitet, der bør medføre store bøder til statskassen, sådan

som f.eks. erhvervsvirksomheder bliver idømt, når samfundet skades ved, at miljøloven overtrædes?«

Begrundelse

I andre forhold bliver man straffet med bøde, hvis man skader samfundet økonomisk. Hvorfor er dette så ikke tilfældet, når skaden mod samfundet forvoldes via ulovlige strejker?

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som justitsminister finder jeg ikke at burde udtale mig om, hvorvidt der i forbindelse med de konkrete strejker, der omtales i spørgsmålet, foreligger en overtrædelse af straffeloven eller af andre love, som politiet skal påse overholdt. Denne afgørelse træffes i første instans af den stedlige politimester eller vedkommende regionale statsadvokat, hvis afgørelse i givet fald kan indbringes for rigsadvokaten og eventuelt for justitsministeriet.

Det tilføjes, at afgørelsen af, om en given strejke er overenskomststridig eller ej, og eventuelt hvilke arbejdsretlige konsekvenser en overenskomststridig konflikt måtte medføre, ikke henhører under politiets eller justitsministeriets område.

Spm. nr. S 462

Til *arbejdsministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til, at de fagforeninger, der ikke kan få deres medlemmer til at undlade ulovlige strejker, bliver frataget deres status som statsanerkendte arbejdsløshedskasser?«

Begrundelse

Hvis ikke en lønmodtagerorganisation kan styre sine medlemmer, kan man ikke forudsætte, at organisationen har ansvarlighed og styrke til at administrere offentligt finansieret arbejdsløshedssupport og at udbetale støtte til kun dem, der er berettigede.

Besvarelse (19/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

[Arbejdsministeren]

I medfør af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring kan en arbejdsløhedskasse statsanerkendes, når en række nærmere definerede betingelser er opfyldt.

En af betingelserne er, at arbejdsløhedskassen organisatorisk er opbygget i overensstemmelse med en af arbejdsministeren godkendt standardvedtægt, som bl. a. fastsætter regler for, hvordan kassens ledelse skal vælges.

Valg af ledelse i en statsanerkendt arbejdsløhedskasse finder sted helt uafhængigt af kassens eventuelle tilknytning til en faglig organisation, og den valgte ledelse er direkte ansvarlig over for statskassen for administrationen af dagpengene og kan ifalde ansvar for fejlagtig administration.

For så vidt angår de enkelte arbejdsløhedskassemedlemmers forhold under en overenskomststridig konflikt er dette reguleret af arbejdsløhedslovens § 61, som bestemmer, at dagpenge ikke må udbetales til et medlem, hvis ledighed skyldes, at han er omfattet af konflikt.

Jeg mener, at arbejdsløhedslovens regler er af en sådan karakter, at der ikke er grund til at frygte, at kasserne ikke vil leve op til det ansvar, de har påtaget sig i forbindelse med overtagelsen af administrationen af arbejdsløhedsforsikringen, og jeg vil derfor ikke iværksætte initiativer som foreslået af spørgeren.

Spm. nr. S 463

Til *arbejdsministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren sørge for, at de fagforeninger, der har medlemmer i ulovlige havnestrejker, bliver pålagt at betale fuld erstatning til de erhvervsdrivende, der lider tab, fordi varer ikke kan komme ind og ud af havnene?«

Begrundelse

F.eks. kyllingeproducenter og mejetærskereksportører kan jo ikke gøre for, at havnearbejderne ulovligt blokerer skabelsen af værdier i det danske samfund. Fagorganisationerne er jo mere end 50 pct. skatteyderfinansierede via skattefrihed for fagforeningskontingenter, og dette må selvfølgelig medføre, at fagforeningerne drages 100 pct. til an-

svaret for deres medlemmers ødelæggelse af det danske samfunds virksomheder og arbejdspladser.

Hvor en ægproducent således mister 1,5 millioner kroner på grund af manglende foder til 70.000 høns, må det være rimeligt, at fagforeningen sender de 1,5 millioner kroner til ægproducenten.

Ud over at ægproducenten lider tab, lider samfundet jo også tab ved, at andre arbejdspladser falder bort, og dette burde fagforeningen med de ulovligt strejkende medlemmer selvfølgelig også betale.

Besvarelse (18/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Arbejdsministeren har intet grundlag for at afgøre spørgsmål om erstatningsansvar for tab påført erhvervsdrivende som følge af overenskomststridige strejker.

Krav af denne art måtte i givet fald af den, der har lidt et tab, gøres gældende ved domstolene over for dem, der antages at være skadevoldere, til afgørelse efter almindelige retsgrundsætninger for erstatningsansvar.

Om mulighederne for at inddrage erstatningssynspunkter i sager for arbejdsretten kan i øvrigt generelt henvises til følgende udtalelse i Per Jacobsen: »Kollektiv arbejdsret«: »Det står således fast, at eventuelt tab i forbindelse med en overenskomststridig arbejdsstandsning ikke medfører, at retten ved bodsudmåling skal tage hensyn hertil ud fra erstatningsretlige betragtninger. På den anden side er et økonomisk tab ikke uden betydning ved bodsudmålingen. Bodsen skal ifølge § 12, stk. 2, pkt. 1, udmåles under hensyn til samtlige sagens omstændigheder, og en af disse er det eventuelle tab. Det kan således tænkes, at en overenskomststridig arbejdsstandsning, der har forvoldt et alvorligt tab, er iværksat på en så hensynsløs måde, netop fordi et sådant tab måtte forudses, at det kan influere på bodsudmålingen i skærpente retning.«

Spm. nr. S 464

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Bistår danske myndigheder her og i udlandet udenlandske efterretningstjenester med indsamling og registrering af oplysning-

[Pelle Voigt]

ger om danske statsborgeres forhold i sager, de danske myndigheder ikke selv har fundet grundlag for at forfølge, og i givet fald efter hvilke retningslinier?»

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det vil som led i internationalt samarbejde om bekæmpelse af lovovertrædelser kunne forekomme, at danske politiinstanser bistår udenlandske myndigheder med oplysninger til brug for efterforskning. På samme måde vil det naturligvis kunne forekomme, at der fra udlandet gives oplysninger til Danmark. Den nærmere karakter af dette samarbejde må efter sagens natur være fortrolig. Men jeg kan oplyse, at videregivelse af oplysninger til udenlandske myndigheder naturligvis sker inden for rammerne af dansk lovgivning og efter nøje overvejelse i hvert enkelt tilfælde. Mere tvivlsomme eller principielle spørgsmål af denne art vil blive forelagt justitsministeriet til stillingtagen.

Spm. nr. S 465

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan ministeren bekræfte tidligere regeringens tilsagn om, at registrering af lovlig politisk virksomhed – som f.eks. medlemskab af SF – ikke længere finder sted, og at alle tidligere hemmelige kartoteker med oplysninger om nuværende og tidligere medlemskab af lovlige politiske partier er tilintetgjort?»

Begrundelse

Der henvises til bl.a. VKR-regeringens beslutning af 30. september 1968 og de uddybninger af beslutningen, som daværende justitsminister og forsvarsminister forelagde folketinget.

Det er af betydning at vide, om de i 1968 givne garantier stadig gælder, da der jo findes tidligere eksempler på misbrug af sådanne oplysninger – mest grelt danske myndigheders overdragelse af oplysninger om danske statsborgeres partitilhørsforhold til de tyske myndigheder under besættelsen.

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den 30. september 1968 udsendte den daværende regering en erklæring, af hvilken det fremgik, at registrering af danske statsborgere ikke længere måtte finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed. Regeringen oplyste samtidig, at oplysninger af denne art, der måtte være registreret fra tidligere tid, ville blive tilintetgjort.

Regeringserklæringen finder anvendelse på registrering af personoplysninger såvel i politiets efterretningstjeneste som i forsvarrets efterretningstjeneste og er fortsat gældende.

Regeringen nedsatte i 1964 et udvalg med den opgave bl.a. at føre tilsyn med politiets efterretningstjenestes registrering og videregivelse af personoplysninger, det såkaldte Wambergudvalg. Dette udvalg fører som led i sit virke kontrol med efterretningstjenesternes overholdelse af regeringserklæringen.

Spm. nr. S 466

Til *undervisningsministeren* (10/1 83) af:

Inge Krogh (KrF):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med formålet med loven om restaurations- og hotelvirksomhed, specielt §§ 22 og 29, at der ikke skal gives bevilling til udskænkning af alkohol ved fester på skoler, gymnasier m.v., og at udskænkning kan finde sted til unge under 18 år?»

Begrundelse

Ved fester på skoler, gymnasier m.v. kan der udskænkes alkohol uden bevilling.

Ifølge § 29 i loven om restaurations- og hotelvirksomhed må der ikke serveres stærke drikke til personer under 18 år i restaurationer eller andre serveringssteder. Det er helt rimeligt, at denne bestemmelse er indsat til beskyttelse af unge mennesker i miljøer og på steder, hvor der ikke kan være kontrol med, hvor meget alkohol de indtager.

Ved gymnasie- og skolefester er de fleste deltagere under 18 år, og der er heller ikke ved sådanne fester megen kontrol med, hvor store mængder alkohol de unge drikker. Barrierer ved festerne passes ofte af de unge selv. Derfor bør der ikke ved sådanne fester kunne udskænkes alkohol uden bevilling, og udskænkning bør ikke kunne ske til personer under 18 år.

Besvarelse (18/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Lovgivningen om restaurations- og hotelvirksomhed henhører ikke inder undervisningsministeriet, men under industriministeriet. Jeg skal derfor ikke komme ind på denne lovs formål eller område, men vil give nogle oplysninger, som er hentet fra gymnasieområdet:

Der er årelang tradition for, at skolelokaler benyttes til arrangementer af social eller selskabelig art uden for den egentlige pædagogiske virksomhed. Det drejer sig særligt om kor- og orkesterkoncerter, teaterforestillinger og lignende samt skoleballer og -fester. Deltagere i sådanne arrangementer er normalt elever samt lærere og i visse tilfælde elevernes pårørende og eventuelle gæster.

Det er skolernes lærere, rektorer samt fællesudvalg, der forestår tilrettelæggelse og afvikling i overensstemmelse med de ordensregler, der gælder for den enkelte skole.

Det er normalt, at disse sammenkomster har karakter af private arrangementer, hvortil offentligheden ikke har adgang, og at der til skolefester, hvor der deltager elever under 18 år, ikke serveres spiritus. Derimod er det almindeligt, at der kan købes øl af almindelig pilsnerstyrke og herudover alkoholfrie læsedyrke. Jeg understreger, at det er et helt almindeligt vilkår for afholdelse af sådanne arrangementer, at der er lærere til stede under hele arrangementet.

Jeg føler ikke umiddelbart, at der skulle være behov for generelle foranstaltninger på dette punkt. Dels er forholdene så forskellige fra sted til sted, og dels er det rimeligt, at det er den enkelte rektor, der sammen med fællesudvalget har kompetencen i denne sag.

Undervisningsministeriet har ingen statistik over den aldersmæssige fordeling af deltagerne i skolefester, men jeg går ud fra, at den svarer til den, der i øvrigt gælder for eleverne i gymnasierne. Ifølge den foreliggende statistik for skoleåret 1981-82 er ca. 59 pct. under 18 år, og ca. 41 pct. er 18 år eller derover.

Hertil kommer, at der på en række gymnasier tillige er HF-kursus. Gennemsnitsalderen for HF-elever er ifølge samme statistik ca. 20 år.

Til *justitsministeren* (10/1 83) af:

Inge Krogh (KrF):

»Ministeren bedes oplyse, om politiet har tilstrækkeligt mandskab til at kunne sanere forholdene på Christiania, specielt for at få lukket de mange smugkroer, der er i området.«

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet i forlængelse af mit spørgsmål nr. 513 af 26. marts 1982 til industriministeren. I sit svar på dette spørgsmål oplyste industriministeren, at der ikke var givet alkoholbevilling til nogen restaurationsvirksomhed på Christiania, samt at justitsministeriet over for industriministeriet havde oplyst, at Københavns politi var opmærksomt på det rejste problem, og at politiet gennem den senere tid havde forstærket sin indsats for at sanere forholdene på Christiania.

At en sådan sanering ikke har fundet sted, og at der ikke er givet bevilling til beværtningerne på Christiania, viser en artikel fra Politiken den 1. januar 1983, hvoraf det fremgår, at christianitterne nu søger bevilling til nogle af beværtningerne, så de bliver gjort lovlige. Samtidig oplyses det, at Christiania skal være kemisk rensset for kriminalitet, før der gives bevilling, samt at politiet skal være i stand til at føre kontrol.

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Under debatten i folketinget den 26. november 1982 om Christianiaområdet forhold blev der givet udtryk for, at en lovliggørelse af forholdene på Christiania var et selvfølgelig mål for regeringen. Dette mål vil blive søgt nået bl.a. gennem et samarbejde mellem de implicerede offentlige myndigheder under koordination af en særlig arbejdsgruppe, som forsvarsministeriet har taget skridt til at nedsætte. En lovliggørelse af værtshusområdet tillægges i denne forbindelse betydelig vægt, og politidirektøren i København har oplyst, at der foregår forhandlinger med en advokat for Christiania om formen for denne lovliggørelse.

Til *justitsministeren* (11/1 83) af:

Riishøj (SF):

»Hvordan vurderer ministeren det danske politis efterforskningsarbejde i forbindelse med sagen om rederiet Trigons deltagelse i våbensmuglinger til Sydafrika?«

Begrundelse

I dagspressen, bl.a. i dagbladet Politiken af 9. januar 1983 og i dagbladet Information af 10. januar 1983, samt i TV-udsendelsen »Operation Armscor« den 9. januar 1983 rejstes en række spørgsmål omkring det danske politis efterforskningsarbejde i forbindelse med sagen om rederiet Trigons deltagelse i våbensmuglinger til Sydafrika. Sagen indeholder flere aspekter og ud over bedragerispørgsmålet også spørgsmålet om Danmarks forpligtelser over for FNs obligatoriske våbenembargo over for Sydafrika. Gennem spørgsmålet håber jeg at få ministerens vurdering af efterforskningsarbejdet samt sikkerhed for, at rederiets handlinger vurderes også i lyset af Danmarks forpligtelser over for den obligatoriske våbenembargo.

Besvarelse (18/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

På det foreliggende grundlag finder jeg ikke anledning til at gå ind i nogen nærmere vurdering af, om politiets og anklagemyndighedens tidligere undersøgelser i sagen burde have været mere omfattende. Jeg må i den sammenhæng pege på, at det i ret vidt omfang er en skønsmæssigt præget vurdering, hvordan politiets begrænsede ressourcer skal prioriteres, og hvornår videre efterforskning i en straffesag må bedømmes som udsigtsløs. En sådan vurdering vil jeg som justitsminister kun kunne kritisere under ganske særlige omstændigheder, og selve det forhold, at der efterfølgende fra anden side kommer nye oplysninger frem i sagen, kan i hvert fald ikke give mig grundlag for en sådan kritik. Derimod må jeg være tilfreds med, at den pågældende sag nu synes at være kommet et skridt nærmere sin opklaring.

Spm. nr. S 469

Til *miljøministeren* (11/1 83) af:

Waldorff (VS):

»Hvad kan ministeren oplyse om det undersøgelsesarbejde vedrørende trafik og luftforurening, som er ved at blive sat i gang af miljøstyrelsen?«

Begrundelse

I svaret på spørgsmål nr. S 292 siger miljøministeren, at miljøstyrelsen forbereder et udredningsarbejde, som skal gøre det muligt at vurdere og prioritere forskellige trafikstrategier med særlig vægt på luftforureningsvirkningerne.

Hvis det er muligt, bedes ministeren beskrive, hvilke ting der skal indgå i arbejdet, og hvornår det bliver sat i gang.

Besvarelse (19/1 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Miljøstyrelsen vil i løbet af 1983 udarbejde et oplæg vedrørende de miljømæssige problemer forbundet med luftforurening fra trafikmidler. Man vil i den forbindelse søge at identificere de i dag eksisterende problemer fra trafikmidlerne samt belyse, i hvilket omfang der er behov for forsknings- og udredningsvirksomhed. På denne baggrund vil det efterfølgende blive overvejet at belyse, hvordan og i hvilket omfang specielt de luftforureningsmæssige gener kan begrænses gennem en trafikplanlægning, der primært tager sit udgangspunkt i de miljømæssige interesser.«

Spm. nr. S 470

Til *socialministeren* (11/1 83) af:

Agerschou (SF):

»Hvornår agter ministeren at trække cirkulærskrivelse af 2. juli 1982 om kontanthjælp til unge tilbage som følge af, at den sociale ankestyrelse generelt har underkendt cirkulæret, hvad ankestyrelsen bl.a. begrundet med, at cirkulæret mangler retsgrundlag?«

Begrundelse

Dagbladet Information bringer den 8. januar 1983 to artikler, hvoraf det fremgår, at den sociale ankestyrelse på et møde kort før

[Agerschou]

jul tog 7-8 ankesager over afgørelser efter cirkulærskrivelse af 2. juli 1982 om kontanthjælp til unge op til en principiel afgørelse. Det fremgår endvidere af en udtalelse fra chefen for den sociale ankestyrelse, Niels Raaschou-Nielsen, at ankestyrelsen generelt har underkendt cirkulæret, hvad man begrundet med et manglende retsgrundlag. På denne baggrund ønskes oplyst, hvornår ministeren agter at trække den pågældende cirkulærskrivelse tilbage.

Besvarelse (21/1 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Den sociale ankestyrelse har indtil nu kun truffet afgørelse i 2 sager, hvori anvendelse af retningslinierne i cirkulærskrivelsen af 2. juli 1982, jfr. nu punkt 9 i socialministeriets cirkulære af 20. december 1982 om kontanthjælp, kunne komme på tale. Disse sager er hjemvist til fornyet behandling i Odense magistrats 3. afdeling.

Da der imidlertid herved er skabt ikke ubetydelig uklarhed med hensyn til, hvorle-

des de sociale udvalg i fremtiden skal forholde sig i sager om hjælp til unge, overvejer regeringen et lovgivningsinitiativ.

Spm. nr. S 474

Til *indenrigsministeren* (12/1 83) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvordan tilskuddene til de enkelte indvandrerorganisationer er fordelt?«

Begrundelse

Jfr. besvarelsen af spørgsmål S 411 synes der fortsat at være uklarhed om tilskuddernes fordeling. Det ville derfor være ønskeligt, om ministeren ville udarbejde en liste over, hvorledes tilskuddene er fordelt.

Besvarelse (19/1 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Tilskuddet for 1982 er fordelt således:

	Tilskud
	Kr.
Pakistan Pashtun Velfærds Organisation	20.000
Udlændinges Aktionsforening (tværnational)	20.000
Palestinian Workers' Union.....	20.000
Tyrkisk-Dansk Forening.....	32.000
Ægyptisk Forbund	25.500
Forbund for Polske Jøder i Danmark	29.500
Den Græske Forening i Danmark (Vesterbrogade).....	33.000
Den Græske Forening i Danmark (Valdemarsgade).....	30.000
Den Marokkanske Forening	67.500
Forbundet af Arbejdere fra Tyrkiet (FAT).....	30.000
YU 78 (jugoslavisk forening)	2.000
Makedonija (jugoslavisk forening)	30.000
Veljko Vlahovic (jugoslavisk forening)	14.500
Klub 70 (jugoslavisk forening)	21.500
Unionen af Jugoslaviske Klubber i Danmark.....	33.500
Indvandrerforeningernes Sammenslutning i Danmark (Ind-Sam).....	230.000
Organisationen af Demokratiske Arbejdere fra Tyrkiet	10.000
Ivo Lolo Ribar (jugoslavisk forening)	2.000
Dzermal Bijedic (jugoslavisk forening)	2.500
Pakistansk Kvindeforening	7.500
I alt	661.000

Spm. nr. S 475

Til *ministeren for skatter og afgifter* (12/1 83) af:

Glistrup (FP):

»Hvilke ønsker og hensigter har regeringen med hensyn til reglerne om tvangsinddrivelse af den ene ægtefælles skattetilsvær hos den anden?«

Begrundelse

Som et levn fra sambeskatningsæraen foreskriver kildeskattelovens § 72, stk. 2, som bekendt, at der kan udpantes for en persons skatter »i ejendele, der tilhører den med ham samlevende ægtefælle«.

Det første problem her er, hvilken kurs skatteministeren vil følge for at anse samliv for bestående. Nogle godtager rask væk og uden efterprøvelse, at parterne forklarer, at lige på det tidspunkt, hvor pantefogedmødet finder sted, samlever de skam ikke. Andre går til den anden yderlighed og pukker på kildeskattelovens § 4, stk. 4, om, at har ægtefæller først samlevet i en del af et år, anses samlivsophævelsen først for at foreligge ved årets udgang også i relation til kildeskattelovens § 72, stk. 2. Af hensyn til ensartet og forudsigelig retshåndhævelse (retssikkerhed) er det derfor påkrævet, at skatteministeren nu så præcist som muligt angiver, hvordan skatteadministrationen vil trække grænsen – herunder hvorvidt denne grænse må anses flyttet fra 1. januar 1983 som følge af, at kristeligt folkeparti, socialdemokratiet, socialistisk folkeparti, venstresocialisterne og centrumdemokraterne i maj 1982 gennemførte den nye § 4, stk. 4, i stedet for hidtidig § 10, stk. 2, der ikke efter sin ordlyd bevirkede, at udpantning kunne ske hos ægtefællen efter samlivets ophævelse. På hvilke punkter er ministeren uenig i, at der stadig væk må anvendes den af ligningsrådet den 9. november 1982 ophævede ligningsanvisning: »Samlivsophævelse kan i skattemæssig henseende alene anses at have fundet sted, dersom ægtefællerne lever varigt adskilt på grund af uoverensstemmelser, eller såfremt de på grund af deres erhverv eller af andre ydre årsager er nødsaget til varigt at leve adskilt uden fælles husførelse.

Samlivsophævelse anses at have fundet sted, hvor den ene ægtefælle varigt opholder

sig på plejehjem, samt i tilfælde, hvor der er truffet beslutning om sådant ophold under den ene ægtefælles indlæggelse på sygehus.«

Det andet spørgsmål er, om ministeren har på bedding en lempelse – eventuelt totalophævelse – af lovens diskriminering af ægtestanden sammenholdt med dem, der blot lever sammen på polsk.

Besvarelse (21/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Under folketingets behandling af loven om skattemæssig ligestilling af ægtefæller var der spørgsmål fremme om ophævelse af reglen om den ene ægtefælles subsidiære hæftelse for den anden ægtefælles pålignede skatter.

I skatte- og afgiftsudvalgets betænkning af 14. maj 1982 (optrykt i Folketingstidende 1981-82, tillæg B, sp. 1015) er den daværende skatte- og afgiftsministers synspunkter refereret således:

»Der er under udvalgsbehandlingen rejst spørgsmål om ophævelse af reglen i kildeskattelovens § 72, stk. 2, om den ene ægtefælles subsidiære hæftelse for skatter, der er pålignet den anden ægtefælle. Ministeren for skatter og afgifter har givet udtryk for, at han principielt kan tilslutte sig en sådan ændring. Bortfald af den subsidiære hæftelse vil imidlertid åbne mulighed for væsentlige misbrug, hvilket ministeren har redegjort nærmere for over for udvalget. Det har endnu ikke været muligt at udforme praktiske regler, der er egnede til at modvirke disse misbrug. Overvejelserne om formuleringen af sådanne regler vil blive fortsat. Det bemærkes, at betænkelighederne ved ophævelse af den subsidiære hæftelse vil være særlig store i det første år, hvor de nye regler om ægtefællebeskatning skal anvendes, fordi der må forventes i en hel del tilfælde at opstå betydelige forskelle mellem ægtefællernes foreløbige skat og endelige skat.«

Det sidste spørgsmål, om eventuelle forskelle i ægtefællernes overskydende skat og restskat, er ligeledes omtalt i en henvendelse fra Kommunernes Landsforening og Foreningen af Danske Ligningskommissioner (betænkningens bilag 3), hvori bl.a. anføres følgende:

[Ministeren for skatter og afgifter]

»Den foreslåede nyordning vil forøge mulighederne for, at den ene ægtefælle ved slutopgørelsen får overskydende skat, medens den anden ægtefælle skal betale restskat. Dette vil især være tilfældet i de første 2 år efter lovens gennemførelse, såfremt forskudsregistreringen i samme omfang som hidtil foretages automatisk på grundlag af tidligere års slutligning. Også efter overgangsperioden må det formodes at der oftere end hidtil vil optræde en sådan manglende balance, idet ægtefællerne kan vælge én fordeling af formueindkomster og -udgifter på forskudsregnskaberne og en anden på de tilhørende selvangivelser.

For at begrænse et misbrug af denne mulighed og af fordelingsreglerne vedrørende formuer m.v. mellem ægtefæller i øvrigt er det af afgørende betydning, at den subsidiære hæftelse mellem ægtefællerne for skattekrav opretholdes.«

Reglerne om den subsidiære hæftelse er ens for mand og hustru og er således ikke i strid med det ligestillingsprincip, der var baggrunden for de nye regler om ægtefællers beskatning.

Spørgsmålet om ophævelse af den subsidiære hæftelse vil fortsat blive behandlet i forbindelse med de overvejelser, der er indledt om ændringer i reglerne.

Under alle omstændigheder vil det dog nok bl.a. af hensyn til de provenumæssige virkninger være hensigtsmæssigt at vente med en ophævelse af den subsidiære hæftelse, til de nye regler er så godt indarbejdet, at de ikke giver anledning til meget store uoverensstemmelser mellem ægtefællers foreløbige skat og slutskat.

Spm. nr. S 476

Til *udenrigsministeren* (12/1 83) af:

Glistrup (FP):

»Hvad er Gaston Thorns juridiske baggrund og økonomiske ramme for at love EF-penge til Mexico?«

Begrundelse

Som bekendt konkurrerer Mexico med Danmark om at være det af verdens 164 lande, som fører den mest uforsvarlige gældsætnings- og bankerotpolitik.

Ikke desto mindre refererer de internationale nyhedsbureauer, at EF-Kommissionens formand på besøg i Mexico omkring den 8. januar 1983 skal have erklæret, at EF vil investere mange, mange penge i Mexico. Den danske radioavis gik endda så vidt som til at tillægge Gaston Thorn den formulering, at kun en dåre lod være med at anbringe sine penge i Mexico, og at EF absolut vil bruge penge på det land, der altså i de dage var Gaston Thorns vært.

Så hårdt som de danske skatteydere i forvejen er spændt for af de seks uansvarlige regeringspartiers fortsatte og stadig vildere gældsætningspolitik, må det være på sin plads, at udenrigsministeren oplyser, dels hvad Gaston Thorn præcist har sagt om, at EF-penge skal tilfalde Mexico, dels hvad der kan være grundlaget for sådanne udbetalinger, herunder hvorfor Danmark har undladt at nedlægge veto mod slige ødslerier, som et fattigt land som Danmark i hvert fald ikke kan tillade sig at svælge i.

Besvarelse (18/1 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ifølge oplysninger i udenrigsministeriet, herunder indberetninger fra ambassaden i Mexico og EF-repræsentationen i Bruxelles, har formanden for Kommissionen, hr. Gaston Thorn, ikke under sit besøg lovet EF-penge til Mexico.

Hr. Gaston Thorn har derimod peget på, at Kommissionen ville medvirke til at søge kontakter etableret mellem erhvervsfolk fra EF og Mexico med henblik på at fremme de private investeringer i Mexico fra de europæiske virksomheder, som måtte være interesse-rede heri. Dette må bl.a. ses på baggrund af aftalen fra 1975 mellem EF og Mexico. Hr. Gaston Thorn har endvidere peget på, at det af effektivitetshensyn burde overvejes at koordinere den på Rådsmødet den 22.-23. november 1982 vedtagne EF-bistand til central-amerikanske lande med Mexicos bistand til samme region.

Spm. nr. S 477

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (12/1 83) af:

Poulsgaard (FP):

[Poulsgaard]

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt man – eventuelt via Arte – har en fornemmelse af, hvilke befolkningsgrupper der fortrinsvis benytter Aalborg Teater, og hvad agter ministeren at gøre, så skatteyderne fremover fritages for at tvangsbetale et kæmpetilskud pr. solgt billet på 262 kr., således som Aalborg Stiftstidende påpeger at det sker på Aalborg Teater?«

Begrundelse

I dette samfund må vi til at tage en beslutning om, hvad det egentlig er, vi vil. Vi har på Aalborg Teater en belægning på næsten 100 pct., men alligevel stiger de i forvejen kolossale skatteydertilskud. Et teater, der ikke kan køre uden statsstøtte til trods for en næsten 100 pct.s belægning, virker som et besynderligt foretagende. Der må bestemt være noget galt, hvorfor det nok var en idé, om teatret overgik til privat drift, siden det i offentlig regie kun kan køre med disse vanvittigt høje tilskud.

Foreløbig besvarelse (18/1 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Kulturministeriet har ingen oplysninger om, hvilke befolkningsgrupper der fortrinsvis benytter Aalborg Teater.

Aalborg Teater ledes af en styrelse, hvor repræsentanter for Nordjyllands amtsråd udgør flertallet. Jeg har anmodet styrelsen om – så vidt det er muligt – at fremkomme med de ønskede oplysninger om publikums sammensætning.

Når jeg har modtaget svar fra styrelsen, vil jeg vende tilbage til sagen.

Spm. nr. S 479

Til *ministeren for skatter og afgifter* (12/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvorfor skal fagforeningerne ikke betale skat af de fortjenester, de har ved at administrere de mange milliarder, der bruges til arbejdsløshedsunderstøttelse?«

Begrundelse

Banker er f.eks. skattepligtige vedrørende fortjeneste, der er opnået ved at administrere penge for borgerne og for organisationer osv.

Besvarelse (18/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Efter de gældende regler beskattes foreninger kun ved erhvervmæssig virksomhed. Faglig virksomhed anses i skattemæssig henseende ikke for at være erhvervmæssig virksomhed.

Foreninger beskattes efter de samme regler, som gælder for legater, fonde og andre selvejende institutioner. Om disse regler skal ændres, afhænger af de beslutninger, der måtte blive truffet, efter at det af justitsministeriet den 14. juli 1978 nedsatte udvalg nu har afgivet sin betænkning om fonde. Hvorvidt en eventuel ændring af de gældende regler om fonde tillige skal omfatte foreninger, herunder de faglige organisationer, må nærmere overvejes.

Regeringen har ingen aktuelle planer om at ændre de gældende regler.

Spm. nr. S 480

Til *ministeren for skatter og afgifter* (12/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvis skattefriheden fjernes på den del af fagforeningskontingenterne, som ikke er arbejdsløshedsforsikring, hvilket provener ville dette så indbringe til stat, amt og kommuner?«

Begrundelse

Det forekommer urimeligt, at fagforeninger er finansieret af skattefrihed, når de ikke er i stand til at forhindre de samfundsnedbrydende ulovlige strejker.

Besvarelse (18/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Der foreligger ikke en samlet oversigt over faglige kontingenter ekskl. bidrag til arbejdsløsheds-kasserne, som årligt betales af knap 2 millioner organiserede arbejdere, funktionærer og tjenestemænd.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Beløbene varierer betydeligt fra fagforening til fagforening. Eksempelvis kan oplyses, at kontingentet til SiD, HK og Danmarks Lærerforening for fuldtidsansatte udgjorde henholdsvis ca. 2.400 kr., 1.200 kr. og 1.400 kr. for året 1982.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er der fradragsret for fagforeningskontingenter. Fradraget kan enten være indeholdt i det faste lønmodtagerfradrag A på 5 pct. af lønnen, dog højst 3.200 kr., eller det kan være indeholdt i lønmodtagerfradrag B, som er fradrag for de faktiske udgifter i forbindelse med erhvervelsen af lønindtægten, når disse udgifter tilsammen overstiger 5 pct. af lønindtægten eller 3.200 kr.

Hvis fradragsretten for fagforeningskontingenter afskaffes samtidig med opretholdelse af lønmodtagerfradrag A, vil dette kun få skattemæssige konsekvenser for de lønmodtagere, der benytter lønmodtagerfradrag B.

Imidlertid er det ikke muligt fra skattestatistikken at udskille den del af lønmodtagernes fradrag, der vedrører kontingenter til faglige sammenslutninger, og det er derfor ikke på det foreliggende grundlag muligt at udarbejde et underbygget skøn over skatteprovenuet ved fradragsrettens bortfald.

Spm. nr. S 481

Til *arbejdsministeren* (12/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvor meget tjener fagforeningerne under LO ved at administrere udbetalingerne ved arbejdsløshed?«

Begrundelse

Det er spørgsmålet, om ikke der ville være store besparelser for skatteyderne ved at lade alle mulige andre end netop fagforeningerne administrere de mange milliarder, der udbetales i arbejdsløshedsunderstøttelse.

Besvarelse (19/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil indledningsvis gerne slå fast, at arbejdsløsheds-kassernes udgifter til administration, herunder administrationen af udbetalingen af arbejdsløshedsdagpenge m.v., fuldt ud dækkes af medlemmerne gennem et særligt administrationsbidrag.

Udbetalingerne fra staten til arbejdsløsheds-kasserne til dækning af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge m.v. sker ved forskudsvisse udbetalinger, der indsættes i pengeinstitutter på særlige forskudskonti, hvis rente tilfalder staten.

Der har, som det er spørgeren bekendt, været rejst kritik af dette udbetalings-system, herunder specielt af forrentningens størrelse. Jeg kan i denne forbindelse henvise til finansministerens besvarelse af 27. september 1982 af spørgsmål nr. 1230, stillet af Mogens Voigt (FP).

Jeg kan endvidere oplyse, at arbejdsdirektoratet i samarbejde med postgirokontoret har udarbejdet en række mulige løsningsmodeller vedrørende udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge m.v. via postgiro. Dette materiale er ved at blive gennemgået af arbejdsministeriet i samarbejde med finansministeriet, og jeg forventer at få forelagt en indstilling om en postgiroløsning i indeværende måned.

Spm. nr. S 483

Til *ministeren for offentlige arbejder* (12/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvad agter ministeren at iværksætte for at få borgerne til at holde op med at rejse med tog?«

Begrundelse

Når DSB-underskuddet vokser, når man får flere passagerer, må underskuddet jo kunne sættes ned, hvis passagertallet reduceres; og hvis de, der holder op med at spilde deres tid i togene, i stedet kører i egen bil, giver dette jo indtægter til statskassen, så effekten er jo dobbelt for statskassen.

Besvarelse (19/1 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Spørgsmålet kan besvares meget kort: In-
tet.

Tværtimod er det min pligt at påse, at DSB yder den bedst mulige præcision, afgangsfrekvens og service, således at det publikum, der har behov derfor, kan føle det attraktivt at rejse med tog.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Folk lader sig normalt ikke transportere for sjov, men har et seriøst rejseformål. Mange er tvunget til at vælge togtransport, og det er helt klart den politiske vilje her i landet, at de skal have god mulighed herfor.

Spørgeren lægger en urigtig tankegang som grundlag for sit spørgsmål. Jeg skal herom kun kort sige, at det stigende antal rejsende ikke automatisk forøger indtægterne. I den udstrækning indehavere af abonnementskort benytter togene mere end tidligere, ytrer det sig naturligvis i flere kunder om bord i togene, men det giver ikke øget indtægt.

Spm. nr. S 486

Til *ministeren for Grønland* (12/1 83) af:

Steenholdt (Grøn.):

»Vil ministeren bekræfte, at der findes to forskellige cirkulærskrivelser i forbindelse med tildeling af boliger tilhørende staten på Grønland?«

Begrundelse

I 1982 flyttede en tømrerformand fra Egedesminde til Julianehåb for at varetage arbejde under staten. Han blev i første omgang af rigsombudet nægtet bolig i et hus tilhørende staten – med den begrundelse, at han ikke var udsendt. Tømrerformanden, som er grønlander, har ellers større anciennitet end den embedsmand, som boligen er tildelt.

Besvarelse (19/1 83):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

De to cirkulærer om tildeling af statslige personaleboliger, som folketingsmedlemmet tænker på, må være rigsombudsmandens cirkulære af 10. juni 1981 om bl.a. flytninger og opslag af ledige personaleboliger og ministeriets cirkulære af 22. november 1972 om udlejning til den hjemmehørende befolkning af boliger opført til udsendte.

Ansættelsen af arbejdskraft udefra forudsætter, at der samtidig skaffes boliger til de pågældende, og det har derfor været nødvendigt at opdele den statsejede boligmasse i to grupper: gruppe 1, som anvises af kommunen på grundlag af boligventelister til den fastboende befolkning, og gruppe 2, der er personaleboliger for udsendte. Der er tale

om såvel lejligheder som enfamilieshuse, og de anvises af den kommunale forvaltning i henhold til den almindelige forvaltningskontrakt mellem staten og kommunerne.

Blandt gruppe 2 findes et lille antal særlig attraktive personaleboliger, der i henhold til cirkulære af 10. juni 1981 skal opslås blandt det udsendte personale.

Der er fortrinsvis tale om enfamilieshuse og dobbelthuse, men dog også enkelte lejligheder, som man i henhold til en årelang praksis har ønsket at stille til rådighed for personale i statsinstitutionerne, der har en meget lang tjeneste i Grønland bag sig. Begrundelsen for reservation af disse boliger har foruden hensynet til de pågældende personer været statsinstitutionernes interesse i at animere veltjente medarbejdere til at forblive i tjenesten og dermed sikre kontinuiteten i arbejdet.

Ministeriet for Grønlands cirkulære af 22. november 1972 angiver, i hvilke tilfælde gruppe 2-boliger kan udlejes til fastboende. Det blev i sin tid udstedt for at skaffe bolig til grønlandere, der flytter til stedet for at overtage en stilling, der ellers skulle besættes med en udsendt, idet de pågældendes chancer for at få en bolig i den almindelige boligmasse ellers ville være små på grund af lange ventelister i kommunerne. Flytningen kan ske enten fra et andet sted i Grønland eller fra Danmark, eventuelt efter afslutning af en uddannelse.

I den konkrete sag var det rigsombudsmandens opfattelse, at den grønlandske tømrerformand, der flyttede til stedet for at erstatte en udsendt, var berettiget til en bolig blandt statens personaleboliger for udsendte, men ikke blandt de personaleboliger, der efter årelang praksis var reserveret udsendt personale med lang tjeneste.

Folketingsmedlem Otto Steenholdt ankede 20. oktober 1982 på tømrerformandens vegne den af rigsombudsmanden i henhold til cirkulære af 10. juni 1981 truffede afgørelse til ministeriet for Grønland.

Efter en vurdering af sagen kom jeg til det resultat, at den grønlandske tømrermester, således som bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 22. november 1972 var formuleret, havde ret til den ledige statslige personalebolig, han havde søgt, idet han havde længst anciennitet og havde været berettiget til at søge en hvilken som helst statslig perso-

[Ministeren for Grønland]

nalebolic, der ikke var knyttet til en bestemt stilling. Folketingsmedlem Otto Steenholdt, tømrerformanden og rigsombudet blev herefter underrettet om afgørelsen ved ministeriets skrivelse af 16. november 1982.

I mellemtiden var den familie, der først havde fået tildelt den omhandlede bolig i henhold til rigsombudsmandens afgørelse, indflyttet, og dette forhold har, efter hvad der er oplyst for mig, formentlig været medvirkende til, at tømrerformanden har accepteret et tilbud om en anden bolig af lignende type, som han nu er flyttet ind i.

Det tilføjes, at jeg samtidig med svaret har anmodet rigsombudsmanden om at foretage de nødvendige ændringer i cirkulæret af 10. juni 1981 med henblik på en tydeliggørelse af de gældende regler.

Spm. nr. S 487

Til *udenrigsministeren* (12/1 83) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Vil regeringen arbejde for, at EF ophæver sin blokade mod levering af tømælk til Vietnam?«

Begrundelse

Ifølge tidsskriftet Vietnam nr. 4 fra 1982 har EF siden 1979 blokeret for levering af overskudstømælk til Vietnam. Dette på trods af, at der kan konstateres et akut fødevarerproblem i Vietnam, og på trods af, at der for EF er forelagt beviser for en fuldt tilfredsstillende fordelingspraksis i Vietnam.

Blokaden kan således kun begrundes i politiske forbehold, hvilket turde være ganske uacceptabelt.

Regeringen opfordres derfor til at arbejde for, at denne situation ændres.

Besvarelse (19/1 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Antallet af anmodninger om fødevarerbistand i form af mejeriprodukter overstiger langt EFs muligheder for bistand på dette område. Ved den prioritering af bistanden, som derfor må finde sted, lægges vægt på modtagerlandets økonomiske udviklingstrin, dets betalingsbalancesituation, mulighederne for en teknisk korrekt anvendelse af mejeriprodukterne samt mulighederne for at kon-

trollere, at bistanden når ud til de særligt udsatte befolkningsgrupper, som den er tiltænkt.

For så vidt angår fødevarerbistand i form af mejeriprodukter har Kommissionen ikke fremlagt forslag om bistand til Vietnam. Rådet har derfor ikke taget stilling til spørgsmålet om ydelse af sådan bistand. Det bør tilføjes, at ca. 40 pct. af EFs fødevarerbistand i form af mejeriprodukter allokeres til ikke-statslige organisationer samt til internationale organisationer som f.eks. Det internationale Røde Kors, FN's højkommisær for flygtninge og Verdensfødevarerprogrammet til deres arbejde bl.a. i Sydøstasien.

Det kan endvidere oplyses, at EF via ikke-statslige organisationer har ydet nødhjælp til Vietnam bl.a. i form af fødevarer i december 1981 til en samlet værdi af ca. 2,4 mill. kr. Såfremt Kommissionen fremlægger forslag om fødevarerbistand i form af mejeriprodukter, vil regeringen overveje, om mulighederne og betingelserne for ydelse af den foreslåede bistand er til stede.

Spm. nr. S 491

Til *indenrigsministeren* (13/1 83) af:

Wilhelm (VS):

»Vil ministeren i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål S 438 oplyse, hvilken dokumentation sundhedsstyrelsen kan henvise til, når man som begrundelse for ikke at afregistrere Abalgin påberåber sig dets smertestillende virkning?«

Begrundelse

Fra lægelig side er det – som jeg omtalte i begrundelsen for det tidligere spørgsmål – oplyst, at Abalgin med hensyn til smertestillende virkning ved flere undersøgelser har vist sig ikke engang at kunne måle sig med kalktabletter.

Hvis det er rigtigt, forekommer det højst besynderligt, at man stadig – trods erkendelsen af præparatets farlighed – lader det forblive på det danske marked netop med henvisning til dets smertestillende virkning.

At patienter af gammel vane sværger til et virkningsløst præparat, er set før. Men i betragtning af, at Abalgin har forårsaget så mange dødsfald blandt unge stofmisbrugere, kan det ikke retfærdiggøre en fortsat mar-

[Wilhjelm]

kedsføring. I det længste måtte myndighederne kunne strække sig til at tillade salg af kalktabletter under betegnelsen Abalgin for at imødekomme en sådan urationel, traditionsbestemt efterspørgsel efter stoffet.

Foreløbig besvarelse (18/1 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Besvarelsen af det stillede spørgsmål kræver en samling af det tilgængelige dokumentationsmateriale vedrørende stoffet dextropropoxyfen samt en sammenstilling af de konklusioner, der kan udledes af dette materiale. Jeg har derfor bedt sundhedsstyrelsen om at gennemgå og sammenstille de foreliggende kliniske undersøgelser vedrørende det omhandlede præparat. Gennemgangen af dette dokumentationsmateriale vil imidlertid tage nogen tid. Når sundhedsstyrelsen har afsluttet arbejdet, vil jeg vende tilbage til spørgsmålet.

Spm. nr. S 492

Til *justitsministeren* (13/1 83) af:

Wilhjelm (VS):

»Vil ministeren orientere folketingets retsudvalg om, hvilken baggrund Københavns vicepolitidirektør, Ole Nørgaard, har for sine udtalelser til pressen om, at lokale beboere på Nørrebro kunne forventes at ville drive BZerne ud med langt alvorligere midler, hvis politiet ikke meget snart tog affære, og at denne risiko for selvtægt måtte få politiledelsen til at konkludere, at tiden var udløbet?«

Begrundelse

Vicepolitidirektørens udtalelser er velegnede som psykologisk forberedelse af befolkningen og pressen på en omfattende politiaktion med risiko for alvorlige følgevirkninger. Ved påstanden om, at man ellers med stor sandsynlighed havde risikeret vrede nørrebroeres selvtægt med langt værre følger, måske drab på BZere, har politiledelsen på forhånd svækket enhver kritik af den planlagte politiaktion, næsten uanset hvilke alvorlige konsekvenser den måtte få.

Dermed er ikke sagt, at vicepolitidirektørens påstande nødvendigvis er urigtige. Men hvis der ikke er solid dokumentation for dem, er de højst uansvarlige, da de i så fald

kun kan have den virkning at optrappe situationen og at legitimere et hvilket som helst skridt fra politiets side.

Hvis der er dokumentation for påstandene, er det også meget alvorligt, om end på en ganske anden måde. Så rejser det spørgsmålet om, hvad politiet har foretaget sig over for personer eller grupper, som bevisligt har forberedt selvtægt over for BZerne.

Det skal nemlig huskes, at vi i den seneste tid har oplevet flere overlagte drab begået af personer, som er blevet forledt til deres forbrydelser af den fuldstændig proportionsløse kampagne, som bl.a. af offentlige myndigheder har været ført mod BZere, aktivister, demonstranter osv. En fuldkommen sagesløs ung mand blev dræbt ved skud på Østerbro af en ung mand, der »var ude for at skyde en socialist«. En fuldkommen sagesløs svensker blev stukket ihjel på Rådhuspladsen af et medlem af en bande, der »var ude for at stikke nogle aktivister, for vi kan ikke fordrage aktivister«.

Det er de kendsgerninger, som ganske fortrænges af myndighederne, om mediernes proportionsforvrængning. BZere, aktivister og demonstranter har aldrig forulempet sagesløse borgere. Men det psykologiske klima er efterhånden blevet sådan, at forvirrede unge mennesker går ud for at »skyde en socialist« eller for at »stikke nogle aktivister« – og faktisk gør det. Et sådant psykologisk klima er bl.a. skabt af udtalelser som Ole Nørgaards. Også derfor er det vigtigt at få opklaret, hvad vicepolitidirektørens påstande bygger på.

Besvarelse (24/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren har i anledning af dette spørgsmål oplyst følgende:

»Det har været nævnt, at der er kommet udtalelser i retning af, at folk på Nørrebro påtænkte at udøve selvtægt mod besætterne. Det er korrekt, at sådanne tanker ved flere telefoniske henvendelser har været fremsat over for politiet. Politiets opgave i en sådan situation er naturligvis at gøre opmærksom på, at det vil være ulovligt at tage sagen i egen hånd, hvilket er sket. Sådanne udtalelser har vel i øvrigt nærmest haft karakter af opfordringer til politiet om at gribe ind. De må desuden karakteriseres som forklarlige på

[Justitsministeren]

baggrund af de lange perioder, besætterne har domineret og fremkaldt angst i området, en angst, man blandt andet kan konstatere ved at tale med beboere og forretningsdrivende i kvarteret, og som bekræftes af de mange tilkendegivelser, politipersonalet har fået af beboerne under og efter fjernelsen af besætterne.«

Politidirektøren har tilføjet, at tilkendegivelser af denne art fra befolkningen naturligvis ikke har været bestemmende for politiets dispositioner i forbindelse med rydningen af de besatte ejendomme.

Justitsministeriet kan henholde sig til det anførte.

Spm. nr. S 493

Til *justitsministeren* (13/1 83) af:

Wilhjelm (VS):

»Vil ministeren over for folketingets retsudvalg redegøre for, hvilken baggrund Københavns politidirektør har for sine bemærkninger i pressemeddelelsen af 11. januar 1983, hvor han i forbindelse med de besatte ejendomme på Nørrebro siger, at i den forløbne tid er fra disse bygninger udgået en omfattende kriminalitet, bl.a. bestående i brandstiftelse, tyveri, hærværk og vold?«

Begrundelse

Det er enestående, at politiet offentligt retter beskyldninger for alvorlig kriminalitet mod en bestemt gruppe af borgere. Det ville være helt uanstændigt, hvis politidirektøren har gjort det, uden at der foreligger domfældelse for de nævnte alvorlige lovovertrædelser af personer, der har boet i eller haft et meget nært tilknytningsforhold til de besatte ejendomme. Et sådant grundlag kan til en vis grad undskyldte politidirektørens udfald, selv om det stadig forekommer meget betænkeligt, at han med så generelle beskyldninger kommer til at sværte enhver, der har boet i de pågældende ejendomme under besættelsen.

Men grundlaget må i hvert fald dokumenteres. Offentligheden er ikke bekendt med sådanne beviste forbindelser mellem de nævnte lovovertrædelser og BZerne i de pågældende ejendomme. Offentligheden er tværtimod bekendt med BZernes tradition for at være politiet behjælpelig med opkla-

ring af tyveri, hæleri m.v., således som politiet selv og justitsministeriet oplyste det over for folketingets retsudvalg, da der i dele af pressen havde været påstande fremme om, at BZerne i Abel Cathrinesgade husede lovovertrædere og hindrede politiets efterforskning. Disse påstande blev klart dementeret af justitsministeren på grundlag af politiledelsens oplysninger.

Der har været mere end tilstrækkeligt af udokumenterede beskyldninger mod BZerne. Der er skabt et klima, hvor denne påvirkning har ført til flere drab på sagesløse, begået af skrupforvirrede unge, som går ud for »at skyde en socialist« eller for »at få ram på nogle aktivister«. Det er forhåbentlig ikke nået dertil, at Københavns politidirektør fremsætter udokumenterede, hetzagtige påstande, som han ikke risikofrit ville kunne fremsætte over for nogen anden befolkningsgruppe end de unge bolig- og arbejdsløse på Nørrebro.

Besvarelse (24/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren i København har til belysning af baggrunden for pressemeddelelsen af 11. januar 1983 oplyst følgende:

- 1) Ved de befæstninger, som besætterne havde udført i ejendommene Allotria og Meinungsgade 30, er der i vidt omfang anvendt materialer og værktøj fra nærliggende byggepladser. Alene i ejendommen i Meinungsgade fandtes således stjålet tømmer fra en byggeplads til en værdi af ca. 22.000 kr.
- 2) Herudover er der i de besatte bygninger fundet mange efterladte effekter, som må antages at være tyvekoster. Et antal genstande er identificeret af de rette ejere, men gennemgangen af effekterne er endnu langt fra afsluttet. Det her anførte stemmer med, at kriminalpolitiet i et stort antal tilfælde fra beboerne i kvarteret har modtaget anmeldelser om tyverier og hærværk m.v., angiveligt begået af unge med tilknytning til Allotria.
- 3) Unge med tilknytning til de besatte ejendomme har ved adskillige lejligheder forøvet hærværk og overfald især ved sten- og flaskekast på politiets køretøjer og per-

[Justitsministeren]

- sonale og på privat entreprenørmateriel. Dette fandt således sted
- under begivenhederne den 22. oktober 1982, hvor politiet blev mødt med en regn af sten og flasker, og hvor der blev bygget barrikader i gaderne
 - i tiden derefter, hvor der i flere tilfælde fra bygningernes tage blev kastet sten efter passerende politibiler
 - nytårsaften 1983, hvor bl.a. 41 politifolk blev ramt af kasteskyts som sten m.v.
 - under politiaktionen den 11.-12. januar 1983, hvor ca. 20 personer blev anholdt for angreb på politiet, hærværk, ildspåsættelse m.v.
- 4) Der er i forbindelse med flere af de nævnte begivenheder yderligere forøvet ildspåsættelse - til dels med »molotovcocktails« - på et politikøretøj, på en privatbil, på entreprenørmateriel, på et arbejdsskur og på containere i nærheden af de besatte ejendomme.

Justitsministeriet kan henholde sig til det af politidirektøren oplyste.

Spm. nr. S 494

Til *arbejdsministeren* (13/1 83) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren overveje at ændre loven om arbejdstilbud, således at den sikrer det sammenhængende antal timer, der er nødvendigt for at bevare retten til dagpenge?«

Begrundelse

En langtidsledig skal være sikret beskæftigelse i 1.040 timer for at bevare retten til arbejdsledighedsdagpenge.

Dette antal timer kan det være vanskeligt at opnå, efter at tilbudsordningen er skåret ned fra 9 til 7 måneder. Og helt umuligt bliver det i foråret, hvor mange helligdage spiller ind.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at bestemmelserne ændres fra et bestemt antal måneder til et bestemt antal sammenhængende timer.

Besvarelse (21/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Formålet med arbejdstilbudsordningen er at genoptræne og vedligeholde de lediges

arbejdsevne og at udvide den samlede beskæftigelse i samfundet.

Dette formål kan fortsat opnås, selv om arbejdstilbudsperioden ved ansættelse i den offentlige sektor er blevet forkortet.

Jeg er imidlertid opmærksom på, at nogle grupper af langtidsledige har fået mindre mulighed end andre for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. I en ny bekendtgørelse om arbejdstilbud til ledige, der har været under udarbejdelse gennem nogen tid, vil der blive skabt samme muligheder for alle grupper af arbejdstilbudsmodtagere for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Spm. nr. S 496

Til *forsvarsministeren* (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvorfor påstår ministeren, at referatet af NATOs forsvarsministermøde i maj 1981 er højt klassificeret, når sandheden er, at referatet kun er klassificeret fortroligt, dvs. den næstlaveste grad af klassificering?«

Begrundelse

Der henvises til ministerens svar til spørgeren på spørgsmål nr. S 279, gentaget i et svar til folketingets forsvarsudvalg.

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Den del af mødereferatet fra det omtalte ministermøde i maj 1981, hvori infrastrukturfinansieringen af anlægsarbejderne i forbindelse med en evt. opstilling af INF-missilerne omtales, er klassificeret »NATO Confidential«.

Dette betyder, at dokumentet er NATOs ejendom og undergivet NATOs regler for opbevaring og adgang til de indeholdte oplysninger.

Spm. nr. S 497

Til *forsvarsministeren* (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvorfor har både den tidligere og den nuværende forsvarsminister vildledt folketinget om indholdet af beslutningen på NATOs forsvarsministermøde i maj 1981 ved at tale om vedtagelse af, at der skulle udarbejdes et udgiftsoverslag til senere endelig vedtagelse i november, når sandheden er, at forsvarsmini-

[Pelle Voigt]

stermødet i maj 1981 afsatte 70 mill. internationale betalingsenheder, og videre, at dette beløb skulle prisjusteres, hvilket skete i november 1981, hvor der kun skete en prisjustering i henhold til den egentlige afgørelse på mødet i maj?»

Begrundelse

Spørgeren er kommet i besiddelse af autoritativt materiale, som dokumenterer sagsfremstillingen i spørgsmålet. På den baggrund må det konstateres, at tidligere modtagne svar såvel fra den tidligere som fra den nuværende forsvarsminister er vildledende.

At den egentlige beslutning blev truffet på forsvarsministermødet i maj 1981, og at forsvarsplanlægningskomiteen i november 1981 kun godkendte en beregning af beløbet fra infrastrukturkomiteen, bekræftes i øvrigt – som det eneste sted fra regeringen indtil nu – i det til spørgeren oversendte notat fra statsministeriet af 2. december 1982.

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg kan henvise til forsvarsministeriets notat om NATOs infrastruktur, der er tilgået finansudvalget og forsvarsudvalget den 25. november 1982.

Det fremgår heraf, at det på NATOs forsvarsministermøde i maj 1981 blev bestemt, at INF-anlægsarbejderne skulle optages på det løbende 5 års program, og at der skulle udarbejdes et udgiftsoverslag for INF-anlæg inden for et planlægningsbeløb, der svarede til et dansk bidrag på 70 mill. kr.

I november 1981 godkendte NATOs forsvarsplanlægningskomité herefter infrastrukturkomiteens beregning over det endelige udgiftsbeløb svarende til et dansk bidrag på ca. 75 mill. kr. Forhøjelsen er ikke udtryk for en indeksregulering.

Spm. nr. S 498

Til *forsvarsministeren* (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Har ministeren taget skridt til løbende at få regnskaberne fra NATOs infrastrukturprogram gjort tilgængelige i Danmark, således at man ikke endnu en gang kan komme til at opleve, at oplysninger om de konkrete dan-

ske bidrag, f.eks. INF-atomraketopstilling, kunne være ukendte for det danske forsvarsministerium, indtil sagen kom frem i Norge og ministeren indhentede oplysninger gennem NATOs internationale stab?»

Begrundelse

Det virker nærmest grotesk, at selv ikke forsvarsministeriet løbende har indsigt med anvendelsen af de midler, som Danmark betaler til NATOs infrastrukturprogram. At det forholder sig sådan, fremgik af forsvarsministerens svar til spørgeren på spørgsmål nr. S 275.

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Danmark har i lighed med øvrige medlemslande gennem deres deltagelse i NATOs infrastrukturkomité og forsvarsplanlægningskomité indflydelse på udarbejdelsen af infrastrukturprogrammet og på godkendelsen af de beløb, der skal tilvejebringes gennem bidrag fra medlemslandene for at gennemføre programmet.

Danmark og øvrige medlemslande har gennem deres deltagelse i NATOs bevillingskomité løbende indsigt med, hvor store autorisationerne (bevillingerne) er til det enkelte projekt på infrastrukturprogrammet.

En af bevillingskomiteen meddelt autorisation til et infrastrukturprojekt angiver på den ene side, hvor meget hvert enkelt medlemsland til sin tid skal betale af pågældende autorisationsbeløb, og giver på den anden side det land, hvor pågældende arbejde udføres, en garanti for, at de udlagte midler, der anvendes til gennemførelsen af pågældende projekt, vil blive refunderet.

Optrækning af bidrag fra og betaling af refusionsbeløb til det enkelte medlemsland tilstræbes gennemført i takt med den fysiske gennemførelse af de enkelte projekter.

NATOs internationale stab udarbejder derfor på grundlag af indberetninger (finansrapporter) fra medlemslandene over de forventede udgifter til fællesfinansierede projekter kvartalsrapporter indeholdende oplysninger om størrelsen af det bidrag og den eventuelle refusion, hvert enkelt medlemsland skal yde henholdsvis modtage i hvert enkelt af årets kvartaler.

[Forsvarsministeren]

Medlemslandene indbetaler imidlertid ikke bidrag til og modtager heller ikke refusionsbeløb fra NATO, idet forskellen mellem det enkelte lands kvartalsbidrag og kvartalsrefusion afgøres ved modregning.

Kvartalsrapporterne indeholder ikke oplysninger om størrelsen af det bidrag, Danmark og øvrige medlemslande yder til gennemførelsen af det enkelte projekt under infrastrukturprogrammet, men angiver kun størrelsen af det enkelte medlemslands bidrag og eventuelle refusion for pågældende kvartal for det samlede infrastrukturprogram under ét.

Af denne grund har det derfor – som anført i min besvarelse af 6/12 1982 af spm. nr. S 275 – været nødvendigt gennem NATOs internationale stab at indhente oplysning om størrelsen af de pr. ultimo 1982 ydede danske bidrag til gennemførelsen af det samlede infrastrukturprogram.

I overensstemmelse med sædvanlig NATO-praksis fordeles NATOs internationale stab, der varetager regnskabsmæssige funktioner i forbindelse med infrastrukturprogrammet, ikke automatisk de fra medlemslandene indkomne finansrapporter.

På baggrund af vedtagelsen af dagsordenen i forbindelse med forespørgselsdebatten den 7. december 1982 og tekstanmærkning nr. 5 til finanslovens § 22 er der taget skridt til, at finansrapporterne fra de europæiske medlemslande, hvor der udføres INF-projekter (Storbritannien, Tyskland, Italien, Holland og Belgien) fremtidigt vil blive indsendt til forsvarsministeriet.

Der er hermed skabt tilstrækkelig sikkerhed for, at de af folketingsret vedtagne beslutninger gennemføres.

Spm. nr. S 499

Til statsministeren (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan statsministeren bekræfte rigtigheden af tidligere statsminister Anker Jørgensens svar til spørgeren på spørgsmål nr. S 1054, hvor det bl.a. fastslås, at tidligere forsvarsminister Poul Søgaard ikke på NATOs forsvarsministermøde i maj 1981 krævede danske bevillinger til opstilling af mellemdistanceraketter hemmelholdt?«

Begrundelse

Der henvises til tidligere statsminister Anker Jørgensens svar på spørgsmål nr. S 1054 til spørgeren, hvilket svar fortsat står i klar modstrid med tidligere forsvarsminister Poul Søgaards bekræftelse af ønsket om hemmeligholdelse, som blev refereret af dagbladet Politiken den 31. juli 1982.

Den nuværende statsminister har jo i lighed med den tidligere statsminister – i modsætning til folketingets forsvarsudvalg – adgang til referatet af NATOs forsvarsministermøde i maj 1981. I modsætning til den tidligere statsminister har den nuværende statsminister vel ingen umiddelbar interesse i at dække over en socialdemokratisk forsvarsministers fadæser.

Besvarelse (19/1 83):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der foreligger intet for mig, som tyder på, at daværende statsminister Anker Jørgensens svar på spørgsmål nr. S 1054 ikke skulle have været korrekt.

Spm. nr. S 500

Til forsvarsministeren (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvorfor og på hvis foranledning besluttede NATOs forsvarsministermøde i maj 1981, at beslutningen om at optage INF-projektet på NATOs infrastrukturprogram skulle hemmeligholdes?«

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Allerede i det communiqué, som udsendtes efter »dobbeltbeslutningen« fra 12. december 1979, tilkendegives udtrykkeligt, at NATOs udenrigs- og forsvarsministre var enige om, at anlægsudgifterne i forbindelse med en eventuel udstationering af INF-missilerne skulle afholdes over NATOs fællesfinansierede infrastrukturprogram. Som det i øvrigt fremgår af min besvarelse af spørgsmål S 281, mit notat om NATOs infrastruktur af 25. november 1982, der er tilsendt finansudvalget og forsvarsudvalget, samt statsministerens besvarelse af spørgsmål S 400, omtalte den daværende forsvarsminister desuden un-

[Forsvarsministeren]

der den forudgående forespørgselsdebat den 27. november 1979 det forventede danske bidrag til INF-infrastrukturarbejderne.

På NATOs forsvarsministermøde i maj 1981 besluttedes, at INF-anlægsarbejderne skulle optages på det løbende 5 års program.

Beslutningerne om infrastrukturfinansieringen er ikke blevet hemmeligholdt.

Spm. nr. S 501

Til forsvarsministeren (13/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvorfor har regeringen i samtlige de svar og oplysninger, man har givet folketinget om INF-finansieringen, fortiet eksistensen af og indholdet i det helt afgørende møde i NATOs bevillings- og kontrolkomité i juli 1981, hvor man autoriserede udbetalingen af de enkelte medlemslandes bidrag til INF-byggearbejderne uden nogen overgrænse på f.eks. de 26 mill. kr., som har været nævnt i debatten, og kun afhængigt af, hvornår udplaceringenslandene måtte bede om refusion?«

Begrundelse

Spørgeren er kommet i besiddelse af materiale, som viser, at autorisationen blev foretaget på nævnte tidspunkt og måde. Det virker helt uforståeligt, at ministeren ikke af egen drift er fremkommet med disse oplysninger. Det var der ellers al mulig grund til i forbindelse med svarene på spørgerens tidligere spørgsmål (f.eks. spørgsmål nr. S 276 og S 277) såvel som i det uddybende notat, som fremkom i forbindelse med ministerens svar på spørgsmål nr. S 242.

Spørgsmålet om autorisationen spillede også en afgørende rolle i forespørgselsdebatten den 7. december 1982. Heller ikke her fandt ministeren anledning til at oplyse, at autorisationen var sket før det ambassadør-møde i november 1981, som man hidtil har fremstillet som mødet, hvor den afgørende bevillingsbeslutning blev truffet. Det blev ej heller oplyst, at der var tale om en generel autorisation, som ikke specielt omhandlede en del af de 75 mill. kr. på f.eks. 26 mill. kr.

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

I det uddybende notat af 25. november 1982, der efter min besvarelse af spørgsmål nr. S 242 blev sendt til både finans- og forsvarsudvalget, er det anført, at femårsprogrammet er en økonomisk ramme. Inden for denne fastlægges de enkelte årsprogrammer omfattende de konkrete projekter.

Forsvarsplanlægningskomiteen/NATO-rådet godkender den femårige økonomiske ramme. For vort vedkommende forelægges denne beslutning efterfølgende til godkendelse i finansudvalget. Dette er det bevillingsretlige grundlag for, at Danmark i NATOs Payment- and Progress Committee (PP-komiteen), som jeg må formode der henvises til i spørgsmålet, kan autorisere enkeltprojekter inden for et femårsprograms økonomiske rammer.

NATOs autorisationer er som anført i mit første indlæg under tingets behandling af beslutningsforslag nr. B 21 den 26. november 1982 (se fortryk spalte 2413) en bemyndigelse til vedkommende land til at påbegynde arbejdet, og den indebærer samtidig, at landet har ret til at få sine udgifter refunderet gennem bidrag fra øvrige lande i forhold til den gældende fordelingsnøgle.

I juli måned 1981 har PP-komiteen på det ugentlige møde den 23. autoriseret 2 konkrete delprojekter af de særlige INF-anlægsarbejder. Disse autorisationer er givet i overensstemmelse med den igennem mange år i NATO gældende forprogrammeringspraksis. Autorisationerne var på ca. 10,1 mill. IAU (international accounting unit) og omfattede planlægningsudgifter i Italien og anlægsarbejder i Storbritannien. Med den nuværende bidragsprocent på ca. 3,7 og gældende omregningsfaktor på 27,167 svarer dette til ca. 10,1 mill. d.kr.. Med de senere autorisationer er der som bekendt indtil den 7. december 1982 godkendt INF-anlægsarbejder for i alt ca. 26 mill. IAU. Det må understreges, at autorisationerne er givet inden for den samlede økonomiske ramme for femårsprogrammet 1980-84, hvortil finansudvalget under den 5. juni 1980 har givet tilslutning til at yde et dansk bidrag på 923 mill. kr.

Der er således ikke, som antydnet i spørgsmålet, tale om, at man i PP-komiteen har autoriseret projekter uden nogen overgrænse. Derimod er samtlige autorisationer givet med fornøden bevillingshjemmel og i overens-

[Forsvarsministeren]

stemmelse med gældende NATO-praksis som beskrevet i det i indledningen omtalte notat.

Spm. nr. S 503

Til *justitsministeren* (13/1 83) af:

Dohrmann (FP):

»Er ministeren enig i, at det er hårdt tiltrængt med en opstramning af den praksis, som benyttes af en lang række dommere, med, at de omgående løslader de lovovertrædere, som efter politiets skøn groft krænker retsbevidstheden, og som ofte fortsætter deres forseelse, så snart de er på fri fod?«

Begrundelse

Det, vi oplever i disse dage med hærværk, slagsmål, overfald af politiets mandskab m.m., nærmer sig efter min mening den rene anarkisme.

Politiet forsøger efter bedste evne at opretholde ro og orden, men må gang på gang opleve det fuldstændig uacceptable, at de forholdsvis få, der anholdes enten for overfald eller hærværk, omgående løslades.

Besvarelse (24/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg kan oplyse, at politiet i forbindelse med de begivenheder, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, har sigtet en række personer for overtrædelse af straffelovens § 119 og § 134 a. De pågældende er blevet fremstillet i Københavns byret med krav om varetægtsfængsling under henvisning til bestemmelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, og stk. 2.

Københavns byret fandt ikke, at de nævnte fængslingsgrunde var opfyldt, og de pågældende blev derfor løsladt. Byrettens afgørelse er senere stadfæstet af østre landsret.

Anklagemyndigheden har i medfør af retsplejelovens § 973 anmodet om tilladelse til at indbringe afgørelsen til prøvelse for højesteret, og justitsministeriet har den 19. januar 1983 meddelt tilladelse hertil.

Jeg kan i øvrigt henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. S 506 i folketinget.

Som det fremgår heraf, vil jeg, afhængig af højesterets afgørelse i sagen, overveje at bede strafferetsplejeudvalget om en udtalelse.

Spm. nr. S 505

Til *forsvarsministeren* (14/1 83) af:

Steen Folke (VS):

»Kan ministeren oplyse, om der er nogen fejl i de interviews med forsvarsministeriets kontorchefer J. Wahl og K. D. Andersen, som dagbladet Information bragte den 6. januar 1983, og vil ministeren i givet fald oplyse, hvor de to kontorchefer måtte være fejlciteret?«

Begrundelse

I de pågældende interviews benægtede de to kontorchefer ethvert kendskab til de elektroniske anlæg »Giant Talk«, »Green Pine« og OL-5 på Thule-basen, som avisen de foregående dage havde beskrevet indgående.

I spørgetiden den 12. januar sagde forsvarsministeren imidlertid: »Det er almindelig kendt, at der i mange år på Thule har været en række varslings- og kommunikationssystemer, som der også henvises til i hr. Steen Folkes spørgsmål«. (Spm. S 446).

Der er med andre ord tale om en åbenlys modstrid mellem udtalelserne fra ministerens embedsmænd og ministeren selv. Denne modstrid er muligvis ikke uden sammenhæng med, at ministeriet mellem den 6. og 12. januar har haft mulighed for at anskaffe bogen »Grønland – Middelhavets Perle«, redigeret af Paul Claesson (forlaget Eirene), hvorfra Informations oplysninger stammer. Bogens dokumentation af de pågældende anlægs eksistens er ikke så let at skyde igennem.

Af hensyn til sagens videre opklaring er det vigtigt at få oplyst, om de to embedsmænd på nogen måde er blevet fejlciteret.

Besvarelse (21/1 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Som det fremgår af omtalte artikel i Information, er de anførte udtalelser citeret, og jeg har ingen grund til at betvivle deres rigtighed. Udtalelserne bør ses i sammenhæng med, at der findes en stor mængde systemer med hver sin betegnelse eller forkortelse, som man ikke i forsvarsministeriet umiddelbart kan have kendskab til, hvorfor man, når nødvendigt, indhenter oplysninger ved underlagte myndigheder.

Spm. nr. S 516

Til *indenrigsministeren* (18/1 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes en samfundsøkonomisk besparelse kan opnås, hvis patienter fremover selv skal betale for deres rekreationsophold?«

Begrundelse

I dag kan en patient – efter lægeligt skøn – ordineres rekreationsophold. For de hospitaliserede patienters vedkommende betyder det ofte, at deres indlæggelse kan forkortes, når de kan udskrives til rekreation.

I Københavns amt koster en hospitalsseng næsten 3.000 kr. pr. dag. Et rekreationsophold koster ca. 300 kr. pr. dag. Altså en klar besparelse set fra sygehusets side.

At indføre betaling for at komme på rekreation vil kræve øgede økonomiske ressourcer fra den primærkommunale sociale sektors side. Bl.a. må socialforvaltningerne påregne at skulle tage stilling til ansøgninger om økonomisk hjælp til rekreation fra mange patienter. Dermed har man også gjort en patient til en socialklient.

Yderligere vil der blive behov for hjemme-sygeplejerske til de patienter, der har fået anlagt en ileo- eller colostomi. Hidtil har disse patienter modtaget vejledning og støtte i den første svære tid på rekreationshjemmene.

Kommunerne må også imødesee en øget efterspørgsel efter hjemmehjælp.

Den tid, det vil tage at få afklaret, hvilken støtteforanstaltning der skal iværksættes for den enkelte patient, vil ofte medføre, at patienten er udskrevet fra sygehuset. At udskrive en patient for tidligt (uden rekreationsmulighed) betaler sig sjældent. Der kan blive tale om tilbagefald med genindlæggelse til følge. Dette vil koste yderligere indlæggelsesdage, og målet en hurtig helbredelse vanskeliggøres, og øgede udgifter i form af sygedagpenge må imødeses.

Hvis patienter fremover selv skal betale deres rekreationsophold, kan spørgeren kun få øje på, at rekreationsudgifterne flyttes fra amtskommunal regie til primærkommunerne, og at patienternes mulighed for en hurtig helbredelse bliver vanskeliggjort.

Besvarelse (21/1 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Spørgsmålet vedrører et af de mange hundrede forslag, som jeg har modtaget fra kommunerne og amtskommunerne i forbindelse med den ønskede regelsanering. Målet er at få forenklinger og besparelser, og det har været meget positivt, at der er kommet så mange forslag.

Regeringen har endnu ikke kunnet tage stilling til forslagene, heller ikke det her rejste spørgsmål om eventuel selvbetaling for rekreationsophold. Forslagene behandles for øjeblikket i ministerierne. Regeringen vil imidlertid løbende give meddelelse om, hvilke forslag der skal gennemføres, og inden maj i år vil regeringen give folketingsen samlet redegørelse om de opnåede resultater.

Jeg kan derfor heller ikke på nuværende tidspunkt gå ind i en nærmere stillingtagen til de bemærkninger, spørgeren har anført i sin begrundelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand.

(Fremsat 19/1 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

En af de ting, der blev lagt vægt på ved udlægningen af særfor sorgen, var, at det skulle sikres, at de lands- og landsdelsdækkende institutioner kunne fortsætte deres virke, idet vi mente, at de var et nødvendigt led i den decentrale for s org. Derfor skulle der også sikres et økonomisk grundlag for deres fortsættelse.

Som socialministeren bemærker, har det beklageligvis ikke været muligt for amtskommunerne selv at finde frem til en betalingsordning efter objektive kriterier, og det er selvfølgelig uacceptabelt for hjemstedsamtskommunerne, hvis de er forpligtede til at videreføre institutionerne og de benyttende amtskommuner kun skal betale efter den faktiske benyttelse.